

**Informacja o sytuacji banków spółdzielczych
i zrzeszających w 2016 r.**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, maj 2017 r.

Spis treści

1	Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski	3
1.1	Banki spółdzielcze	3
1.2	Banki zrzeszające	4
2	Charakterystyka ogólna sektora banków spółdzielczych	6
2.1	Uczestnictwo w IPS	7
2.1.1	Minimum depozytowe	9
2.2	Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego	9
2.3	Udziałowcy i fundusz udziałowy	10
2.3.1	Możliwość zaliczenia funduszu udziałowego bilansowego do funduszy własnych	10
2.1	Zatrudnienie i placówki	11
2.2	Programy postępowania naprawczego	12
3	Banki spółdzielcze	13
3.1	Kredyty i inne należności brutto banków spółdzielczych	14
3.1.1	Kredyty i inne należności brutto od sektorów niefinansowego i samorządowego	14
3.2	Instrumenty dłużne	15
3.3	Jakość należności od sektora niefinansowego i jednostek samorządu terytorialnego	16
3.3.1	Podstawa tworzenia rezerw celowych oraz odpisy na należności zagrożone	17
3.3.1.1	Banki nie pomniejszające podstawy tworzenia rezerw celowych	19
3.4	Źródła finansowania działalności – depozyty banków spółdzielczych	19
3.5	Wyniki finansowe i efektywność	21
3.5.1	Efektywność	22
4	Banki zrzeszające	24
4.1	Kredyty i inne należności banków zrzeszających	24
4.1.1	Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego i samorządowego	25
4.2	Instrumenty dłużne	26
4.3	Jakość należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego	26
4.4	Źródła finansowania działalności – depozyty banków zrzeszających	27
4.5	Wyniki finansowe i efektywność banków zrzeszających	28
4.5.1	Efektywność	29
5	Sytuacja płynnościowa – normy LCR	29
6	Fundusze własne	30
7	Spis wykresów	33
8	Spis tablic	34
9	Spis załączników	34

1 Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

1.1 Banki spółdzielcze

Na koniec 2016 r. 476 spośród 558 banków spółdzielczych było uczestnikami IPS (278 ze zrzeczenia BPS, 198 ze zrzeczenia SGB), a 82 pozostawało poza systemami ochrony instytucjonalnej. Natomiast, na datę sporządzenia niniejszej analizy, tj. 8.05.2017 r. uczestnikami IPS było 484 spośród 558 działających banków spółdzielczych (286 w Zrzeszeniu BPS i 198 w Zrzeszeniu SGB). Poza strukturami systemów IPS funkcjonowały 74 banki spółdzielcze, spośród których 56 złożyło wniosek o wyrażenie zgody na utworzenie apeksowego banku zrzeszającego (w 2017 r. jeden z banków – wnioskodawców przystąpił do IPS BPS). Wniosek o utworzenie nowego banku apeksowego jest w trakcie analizy w UKNF.

Banki uczestniczące w systemach IPS stanowiły w grudniu 2016 r. 85,3% liczby wszystkich banków spółdzielczych i dysponują ok. 80% potencjału tego sektora.

Sytuacja sektora banków spółdzielczych była stabilna. Wynik finansowy netto zwiększył się w stosunku do 2015 r. o 22,7% (do 567,7 mln zł). Stratę netto w łącznej kwocie 89,4 mln zł wykazało 12 banków. Silny wpływ na poziom wyniku finansowego w 2015 r. miały wypłaty z FOŚG z tytułu środków gwarantowanych w SK Banku, natomiast analogiczne wypłaty po zawieszeniu działalności BS w Nadarzynie w październiku 2016 r. w mniejszym stopniu wpłynęły na wielkość wyników sektora (łącznie brutto 13,2 mln zł, w tym banki zrzeszające: 0,5 mln zł, banki spółdzielcze: 12,7 mln zł). Eliminując koszt wypłat środków gwarantowanych w poszczególnych latach, wynik finansowy netto banków spółdzielczych w 2016 r., w porównaniu do 2015 r. zmniejszyłby się o 4,6%, z 605,8 mln zł do 578,0 mln zł.

Analogicznie, wypłaty z FOŚG miały duży wpływ na kształtowanie się kosztów operacyjnych, zwiększając je w 2015 r. o 176,5 mln zł, zaś w 2016 r., o 12,7 mln zł. W 2016 r. koszty operacyjne zmniejszyły się o 4,4%, niemniej po wyeliminowaniu wpływu wypłat z FOŚG, zwiększyły się o 0,6%.

Wpływ na wynik finansowy banków spółdzielczych miało również saldo rezerw celowych na należności zagrożone, które wzrosło o 53,6% w stosunku do 2015 r.

Należności banków spółdzielczych od sektorów niefinansowego i samorządowego wzrosły w 2016 r. o 3,8% (w tym w sektorze niefinansowym o 3,9%), do 67,9 mld zł (w całym sektorze bankowym o 4,9%, w tym w sektorze niefinansowym o 5,3%). Utrzymuje się trend wzrostu należności od osób prywatnych. Jest to zjawisko obserwowane od dłuższego czasu, świadczące o zwiększającym się zainteresowaniu banków spółdzielczych tym segmentem rynku. Jednak kredyty na finansowanie działalności gospodarczej stanowią ok. 75% należności od sektora niefinansowego. Kredyty mieszkaniowe stanowiły 56,7% kredytów dla osób prywatnych. Ich saldo wynosiło w grudniu 2016 r. 8,5 mld zł (13,9% kredytów od sektora niefinansowego), z czego 16,2 mln zł było denominowanych w walutach obcych.

Jakość należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego pogorszyła się w 2016 r., głównie w przypadku należności od przedsiębiorstw. Poprawiła się natomiast jakość należności od osób prywatnych, w tej grupie klientów należy zasygnalizować dobrą jakość kredytów mieszkaniowych, w których udział należności zagrożonych wyniósł na koniec 2016 r. 3,3%.

Relacja odpisów i rezerw do należności zagrożonych (liczona wg zasad PSR) nieznacznie wzrosła, z 28,3% do 30,0%.

Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2015 r. o 13,0%, do 106,0 mld zł (w sektorze bankowym o 8,7%). Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych, niemniej wobec niskich stóp procentowych działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły w 2016 r. o 3,6%, do 10,9 mld zł (w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 5,2%). Natomiast fundusze wyrażone w euro zmniejszyły się o 0,2%, do 2,5 mld euro. Negatywny wpływ na fundusze własne banków spółdzielczych nadal wywierała amortyzacja funduszu udziałowego i brak możliwości zaliczania obejmowanych i opłacanych nowych udziałów do kapitału. Sytuacja ta w niedługim czasie ulegnie zmianie, ponieważ w grudniu 2016 r. EBA wpisała na listę uznanych instrumentów CET1 fundusz udziałowy banków spółdzielczych. Po zarejestrowaniu odpowiednich zmian w statutach, banki będą mogły zaliczyć cały fundusz udziałowy do kapitału CET1

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 17,1% (15,9% w grudniu 2015 r.), zaś współczynnik Tier I wyniósł 16,0% (14,8% w grudniu 2015 r.). Przyrost współczynnika wypłacalności nastąpił głównie w bankach IPS z powodu zmniejszenia wag ryzyka do 0% w przypadku zaangażowań wewnątrz IPS. Odpowiednie zgody dla banków, KNF wydała w 2016 r. (259 bankom z IPS BPS oraz 197 bankom z IPS SGB). Ekspozycje tego rodzaju zmniejszyły wartość ekspozycji ważonych ryzykiem w bankach spółdzielczych będących uczestnikami IPS o 4,5 mld zł, co odpowiada zmniejszeniu wymogu kapitałowego o 363,5 mln zł.

Kapitał Tier 1 stanowił w bankach spółdzielczych 93,8% funduszy własnych.

1.2 Banki zrzeszające

Banki zrzeszające osiągnęły na koniec 2016 r. zysk netto w kwocie 89,7 mln zł. Na wzrost wyniku finansowego wpłynęło otrzymanie przez oba banki ekwiwalentu finansowego wynikającego z udziału w Visa Europe (łącznie 200,1 mln zł brutto, netto 162,6 mln zł), który został wypłacony członkom tej organizacji w związku z przejęciem Visa Europe przez Visa Inc.

Wypłaty z FOŚG w obu bankach nie miały istotnego wpływu na kształtowanie się ich wyników finansowych.

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego i samorządowego zwiększyły się w stosunku do grudnia 2015 r. o 2,2%, do 13,2 mld zł, zaś w przypadku sektora niefinansowego zmniejszyły się o 3,1% do 11,4 mld zł. Zwraca uwagę wyraźne zmniejszanie się portfela kredytów dla przedsiębiorstw. Jest to spowodowane niską jakością tych kredytów oraz spisaniem części należności straconych do ewidencji pozabilansowej. W przypadku należności od sektora niefinansowego, to podobnie, jak w bankach spółdzielczych, najszybciej rosła należności od osób prywatnych. Przede wszystkim są to kredyty mieszkaniowe, stanowiące 79,9% kredytów dla tych osób (w tym 0,6% kredytów walutowych, tj. równowartość 7,4 mln zł; brak kredytów w CHF).

Średni poziom wyrezerwowania należności ze stwierdzoną utratą wartości wzrósł istotnie w ciągu roku, co było możliwe dzięki wspomnianej już sprzedaży udziałów w Visa Europe. Wyrezerwowanie należności ze stwierdzoną utratą wartości od sektora niefinansowego wyniosło w grudniu 2015 r. 29,1% a w grudniu 2016 r. 37,4%.

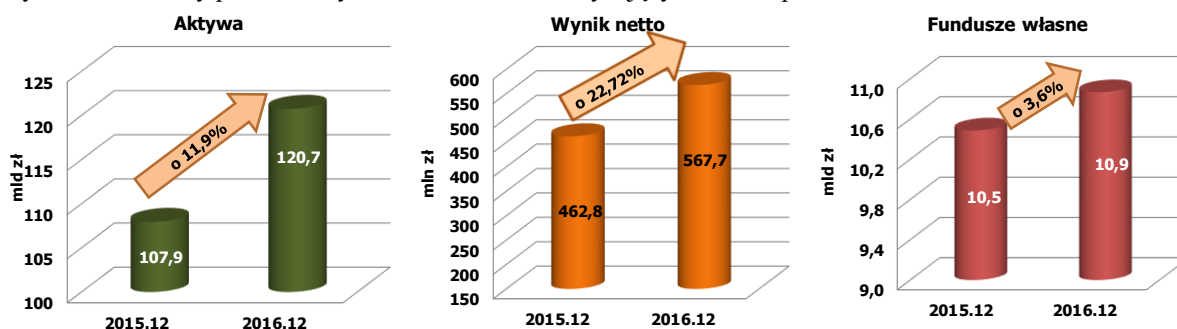
Depozyty w bankach zrzeszających zwiększyły się w stosunku do grudnia 2015 r. o 8,0%, do 30,3 mld zł, przy czym silny przyrost depozytów terminowych banków zrzeszonych nastąpił w IV kwartale 2016 r.

Fundusze własne banków zrzeszających w grudniu 2016 r. były wyższe o 7,7% niż w grudniu 2015 r. i wyniosły 1,7 mld zł. Wyrażone w euro wzrosły o 3,8%, do 363,9 mln euro. Kapitał Tier I stanowił 68,8% funduszy własnych (69,2% w grudniu 2015 r.).

2 Charakterystyka ogólna sektora banków spółdzielczych

W końcu grudnia 2016 r. działało 558 banków, z czego 355 było zrzeszonych w BPS SA w Warszawie, a 201 w SGB-Banku SA w Poznaniu. Poza zrzeszeniami działają Krakowski Bank Spółdzielczy oraz Bank Spółdzielczy w Brodnicy.

Wykres 2.1 Zmiany podstawowych wielkości charakteryzujących banki spółdzielcze

Tabl. 2.1 Wybrane wskaźniki banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i 2016 r.

	ROA (%)	ROE (%)	C/I (%)	aktywa / zatrudnienie (tys. zł)	wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	Współczynnik kapitałowy (%)	Współczynnik Tier I (%)	udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego (%)	poziom wyrezerwowania należności z utratą wartości od sektora niefinansowego (%)	relacja kredyty / depozyty - sekt. niefinans. (%)
2015	0,4	4,4	76,5	3 377,5	14,5	62,3	15,9	14,8	6,7	30,0	68,3
2016	0,5	5,2	70,0	3 838,8	18,0	63,4	17,1	16,0	7,6	31,5	63,4

Niższe wskaźniki efektywnościowe w 2015 r. niż w 2016 r. związane były przede wszystkim z większymi obciążeniami sektora z tytułu FOŚG w 2015 r. Natomiast poprawa współczynników kapitałowych 2016 r. spowodowana była głównie z dwoma czynnikami:

- z obniżenia wymogu kapitałowego dla banków uczestniczących w IPS, wynikającego z obniżenia wag ryzyka dla ekspozycji wewnątrz systemu ochrony z 20% do 0%.

Tabl. 2.2 Liczba decyzji KNF w sprawie zgód dla uczestników IPS na stosowanie ulg określonych w art. 113, 49 i 8 CRR – stan na 8 maja 2017 r.

	Razem	Zgoda KNF na zerową wagę ryzyka ekspozycji wobec uczestników IPS	Zgoda KNF na nieodliczanie posiadanych udziałów kapitałowych w bankach objętych IPS, do celów obliczania funduszy własnych na zasadzie indywidualnej	Zgoda KNF na indywidualne stosowanie grupowego wskaźnika LCR dla całego IPS
IPS BPS	286	260	260	268
IPS SGB	198	198	197	197
Razem	484	458	457	465

- z przeznaczenia przez 551 banków 95,5% zysku za 2015 r. na fundusze własne (tj. na fundusz zasobowy oraz fundusz ogólnego ryzyka).

Stratę netto w łącznej kwocie 89,4 mln zł poniosło 12 banków spółdzielczych.

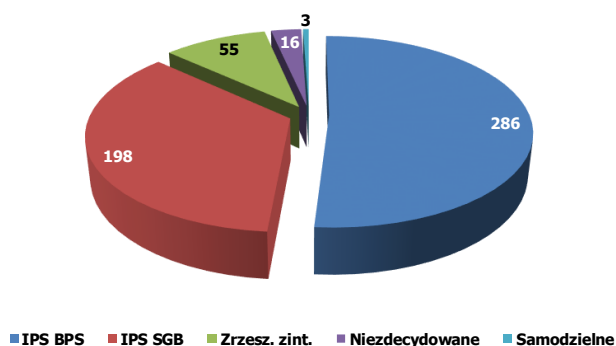
2.1 Uczestnictwo w IPS

Spośród 558 banków spółdzielczych 476 banków na koniec 2016 r. było uczestnikami IPS (278 ze zrzeczenia BPS, 198 ze zrzeczenia SGB), a 82 pozostawało poza systemami ochrony instytucjonalnej). Na datę sporządzenia niniejszej analizy, tj. 8.05.2017 r. uczestnikami IPS było 484 spośród 558 działających banków spółdzielczych (286 w Zrzeczeniu BPS i 198 w Zrzeczeniu SGB). Poza IPS funkcjonowały 74 banki spółdzielcze, spośród których 56 złożyło wnioski o wyrażenie zgody na utworzenie apeksowego banku zrzeszającego (w 2017 r. jeden z banków – wnioskodawców przystąpił do IPS BPS). W celu uwzględnienia w analizie aktualnych danych, informacje dotyczące IPS oraz banków pozostających poza systemami IPS opracowane zostały na podstawie stanu z dnia 8.05.2017 r. oraz danych finansowych na koniec 2016 r.

Banki deklarujące samodzielną działalność zobowiązane są do przedstawienia strategii działania, wskazującej na ich odpowiednie przygotowanie finansowe i organizacyjne, do funkcjonowania jako banki samodzielne. Strategia ta wymaga uzyskania akceptacji od Komisji Nadzoru Finansowego.

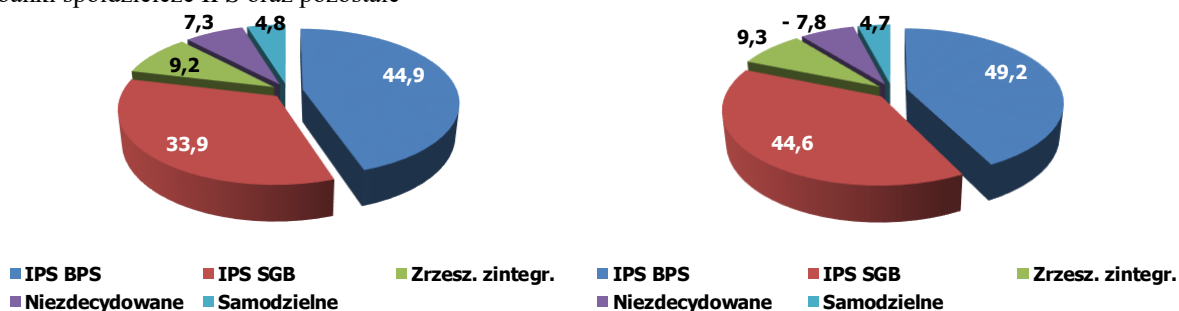
Trzeba też zwrócić uwagę, że tylko jeden bank spółdzielczy funkcjonuje dotychczas w pełni poza strukturami zrzeczeń (KBS w Krakowie). Spośród pozostałych dwóch, jeden wypowiedział umowę zrzeczenia oraz dokonał zmian w statucie pozwalających na żądanie dokapitalizowania banku przez udziałowców, drugi nadal przygotowuje się do prowadzenia samodzielnej działalności, natomiast obydwu muszą uzyskać odpowiednie zgody KNF.

Wykres 2.2 Banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe – stan na 8 maja 2017 r.

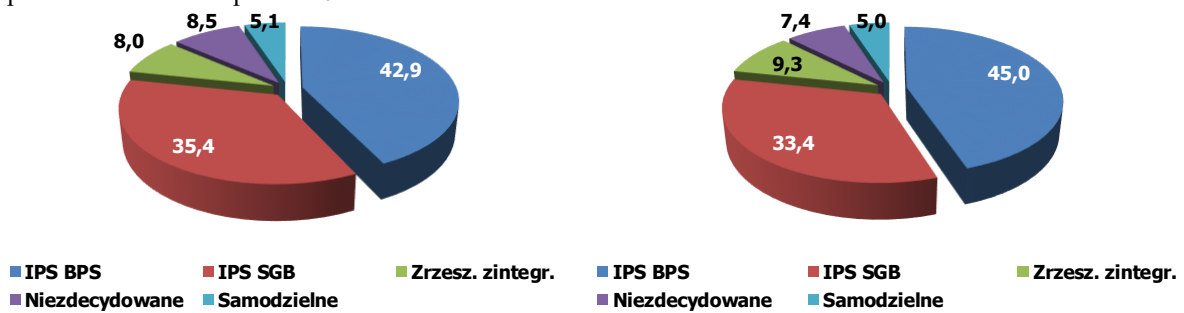

Banki uczestniczące w IPS stanowiły w maju 2016 r. 86,7% liczby wszystkich banków spółdzielczych i, jak pokazują poniższe wykresy, dysponują ok. 80% potencjału tego sektora.

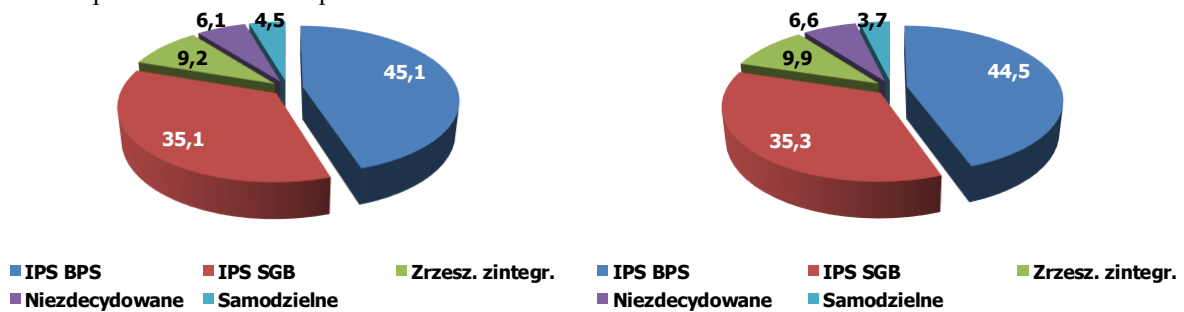
Wykres 2.3 Udział w aktywach (po lewej stronie) i wyniku finansowym netto sektora banków spółdzielczych – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe

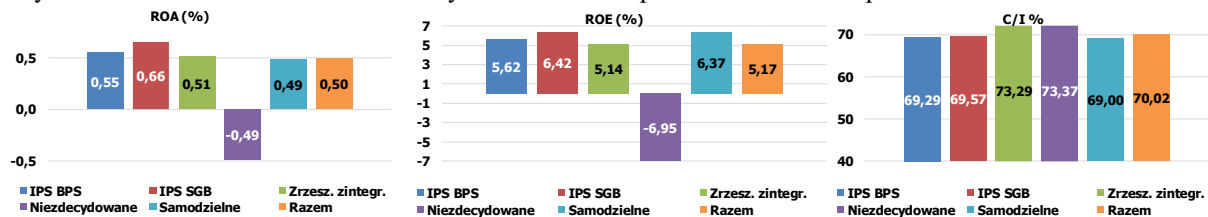
Wykres 2.4 Udział w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) i depozytów sektora – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe

Wykres 2.5 Udział w funduszach własnych (po lewej stronie) i w zatrudnieniu w sektorze banków spółdzielczych – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe

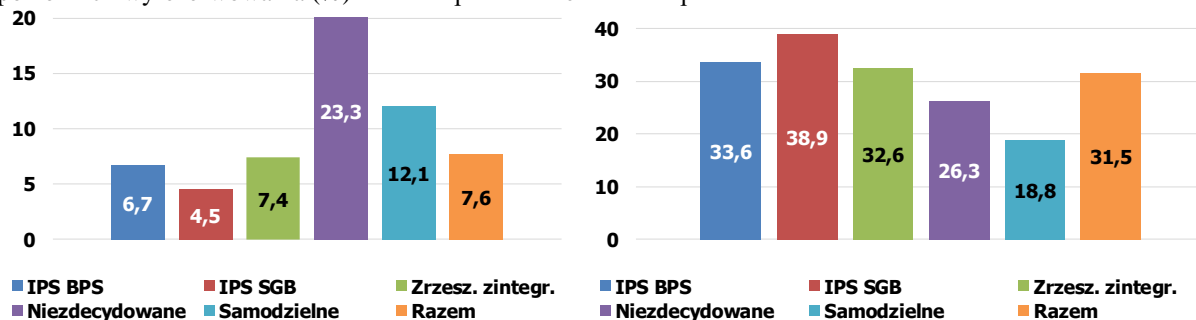

Wykres 2.6 Podstawowe wskaźniki efektywności – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe

Na tle poszczególnych grup banków banki tzw. niezdecydowane posiadają najniższe wskaźniki, zarówno pod względem efektywności, jak i poziomu wyrezerwowania należności zagrożonych, czy też jakości należności od sektora niefinansowego. Prawdopodobnie jest to, w większości przypadków, powód pozostawiania poza systemami IPS, ponieważ nie są one zdolne w stosunkowo krótkim czasie spełnić warunków dotyczących zwłaszcza poziomu wyrezerwowania.

Wykres 2.7 Udział należności z utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) oraz poziom ich wyrezerwowania (%) – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe

2.1.1 Minimum depozytowe

Uczestnicy IPS dysponują już stosunkowo dużymi środkami zgromadzonymi na rachunkach depozytu obowiązkowego w bankach zrzeszających oraz funduszami pomocowymi. Celem depozytu obowiązkowego jest zabezpieczenie płynności uczestników IPS, zaś funduszu pomocowego wsparcie w przypadku trudnej sytuacji ekonomicznej, w tym w obszarze adekwatności kapitałowej.

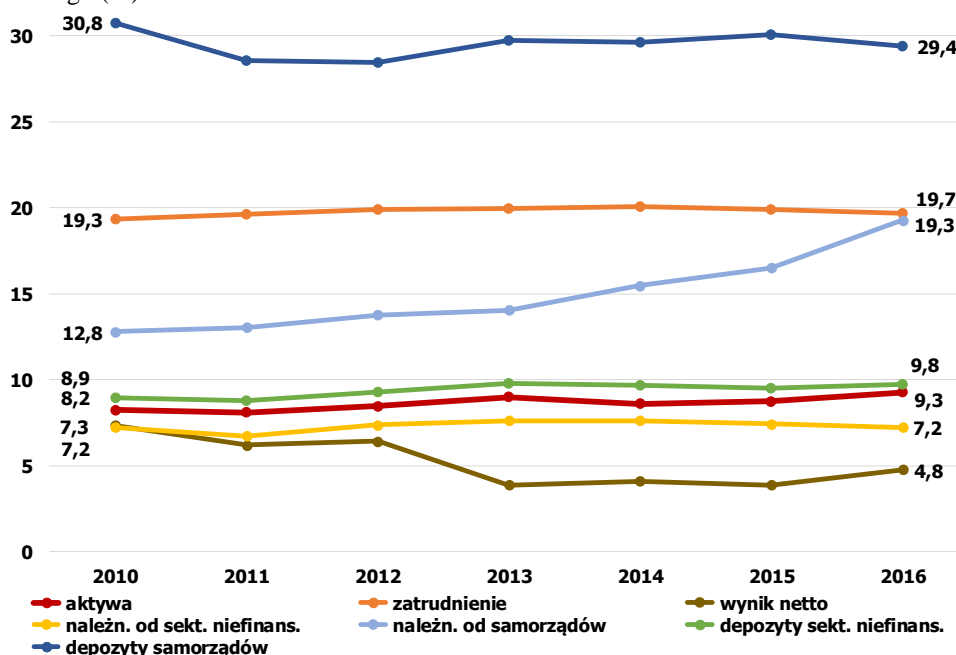
Wartość depozytu obowiązkowego banków zrzeszonych w BPS SA wynosiła na koniec 2016r. 4,8 mld zł, w tym depozyt obowiązkowy banków spoza IPS 0,9 mld zł. Część banków zrzeszonych, nie będących uczestnikami IPS, nie utrzymywała depozytu obowiązkowego. Łącznie, wartość depozytu obowiązkowego banków spółdzielczych IPS BPS oraz samego BPS SA wynosiła 3,9 mld zł.

Wartość depozytu obowiązkowego utrzymywanego przez banki spółdzielcze IPS SGB oraz SGB-Banku SA wyniosła 1,5 mld zł.

2.2 Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego

Sektor spółdzielczy ma dość stabilny udział w rynku bankowym za wyjątkiem udziału w kredytach dla sektora samorządowego (silny wzrost) oraz wyniku finansowego netto (spadek). W tym ostatnim przypadku poważne spadki w 2013 r. i 2014 r. wynikały ze strat jednego z banków zrzeszających w tych latach oraz zmniejszenia się wyników finansowych banków spółdzielczych. Natomiast w 2016 r. przyrost udziału spowodowany był przede wszystkim otrzymaniem przez obydwie banki zrzeszające ekwiwalentu finansowego wynikającego z posiadanych udziałów w Visa Europe, który został wypłacony członkom tej organizacji w związku z przejściem Visa Europe przez Visa Inc.

Wykres 2.8 Udziały sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w podstawowych wielkościach sektora bankowego (%)

2.3 Udziałowcy i fundusz udziałowy

Na koniec 2016 r. liczba udziałowców banków wyniosła 979 842 osób, w tym 976 638 to osoby fizyczne. Od momentu pierwszego badania ankietowego, tj. od marca 2012 r., liczba udziałowców obniżyła się o 88 360 osób, w tym o 87 534 osób fizycznych.

Fundusz udziałowy opłacony (bilansowy, nie pomniejszony o amortyzację) systematycznie zmniejsza się począwszy od stycznia 2014 r. (od 1 stycznia 2014 r. zaczęło obowiązywać rozporządzenie CRR). Komisja ma nad tym zjawiskiem częściową kontrolę, ponieważ zmniejszenie funduszy własnych wymaga uzyskania zgody KNF.

Fundusz udziałowy bilansowy banków spółdzielczych wyniósł w grudniu 2016 r. 555,6 mln zł, natomiast zaliczony do funduszy podstawowych Tier 1 wyniósł 251,0 mln zł, tj. 45,2% funduszu bilansowego. Gdyby fundusz udziałowy w wartości bilansowej był zaliczany w całości do funduszy własnych, to łączny współczynnik kapitałowy wyniósłby na koniec 2016r. 17,6%, a nie 17,1%.

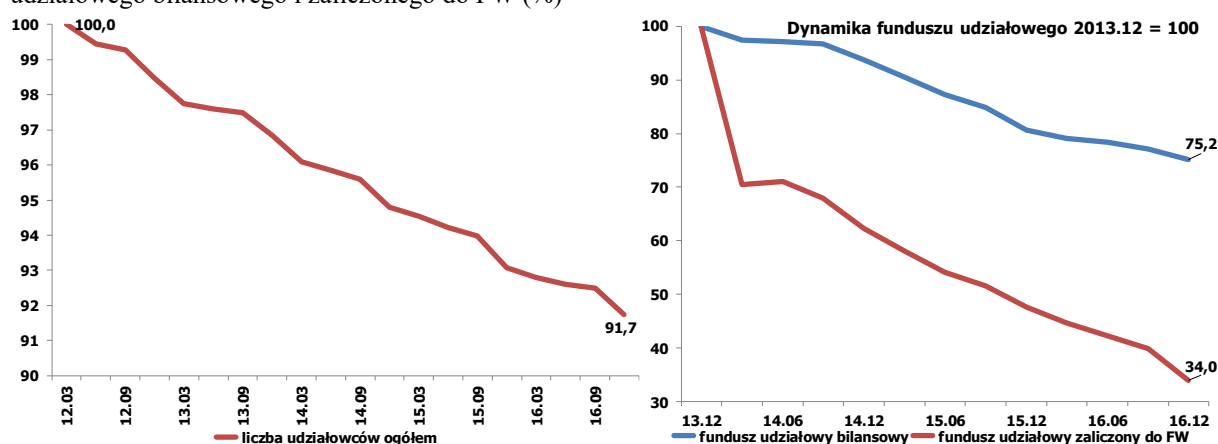
2.3.1 Możliwość zaliczenia funduszu udziałowego bilansowego do funduszy własnych

Art. 351 ustawy Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji zmienił art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających w taki sposób, że katalog przesłanek, na podstawie których zarząd banku spółdzielczego będzie uprawniony do wstrzymania albo ograniczenia zwrotu wpłat na udziały staje się otwarty, co oznaczało spełnienie warunków umożliwiających ich notyfikację w Europejskim Urzędzie Nadzoru Bankowego. W grudniu 2016 r. udziały w polskich bankach spółdzielczych zostały wpisane na listę uznanych instrumentów kapitałowych. Przypomnieć trzeba, że możliwość wstrzymania albo ograniczenia zwrotu wpłat na udziały będzie dotyczyła tylko tych banków spółdzielczych, które dokonają odpowiednich zmian w swoich statutach. Po zatwierdzeniu przez KNF zmian w statutach, bilansowy fundusz udziałowy opłacony do dnia 28 czerwca 2013 r. stanie się częścią funduszy podstawowych Tier 1 i nie będzie podlegał amortyzacji. Zaliczenie udziałów objętych i opłaconych po 28 czerwca 2013r. do funduszy własnych banku spółdzielczego będzie wymagało zgody KNF. Po zaliczeniu udziały te również nie będą amortyzowane.

Przywrócenie funduszu udziałowego jako składnika kapitału CET1 umożliwia dokapitalizowanie banku spółdzielczego bezpośrednio przez jego udziałowców.

Do grudnia 2016 r. brak takiego rozwiązania prawnego było jedną z głównych przyczyn niekorzystnych zmian w zakresie funduszu udziałowego.

Wykres 2.9 Dynamika liczby udziałowców – osób fizycznych – banków spółdzielczych oraz funduszu udziałowego bilansowego i zaliczonego do FW (%)

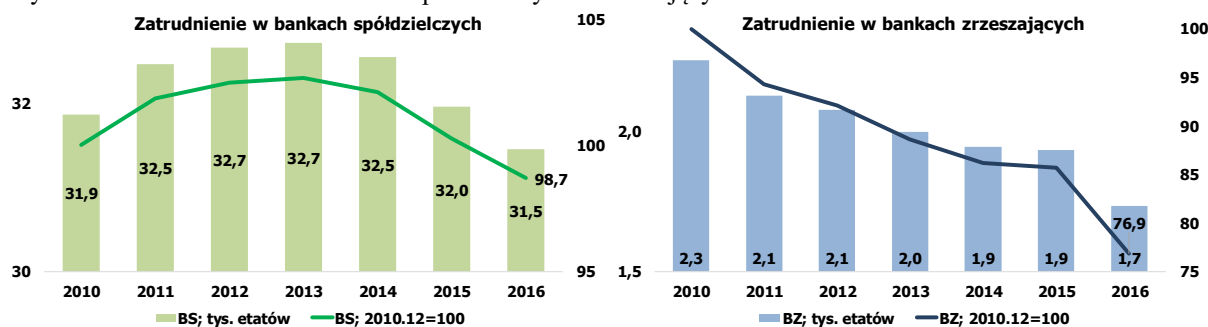
Banki zrzeszające opracowały wzorcowe statuty banków zrzeszonych zawierające zapisy o ograniczeniu możliwości wypłat funduszu udziałowego.

2.1 Zatrudnienie i placówki

Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających powoli zmniejsza się (w bankach spółdzielczych począwszy od 2013 r.) i zjawisko to nosi znamiona stałego trendu. Niemniej, trzeba zwrócić uwagę, że – jak obrazuje wykres 2.8 – udział zatrudnienia w sektorze bankowości spółdzielczej w sektorze bankowym ogółem jest dwukrotnie wyższy niż udział aktywów sektora spółdzielczego w aktywach sektora bankowego ogółem.

W grudniu 2016 r. w stosunku do grudnia 2015 r. zatrudnienie w bankach spółdzielczych było mniejsze o 1,6% (spadek o 505 etatów, do 31 452 etatów). Przeciętne zatrudnienie w banku spółdzielczym wyniosło 56,4 etatu.

Wykres 2.10 Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających w okresie od 2010 r.

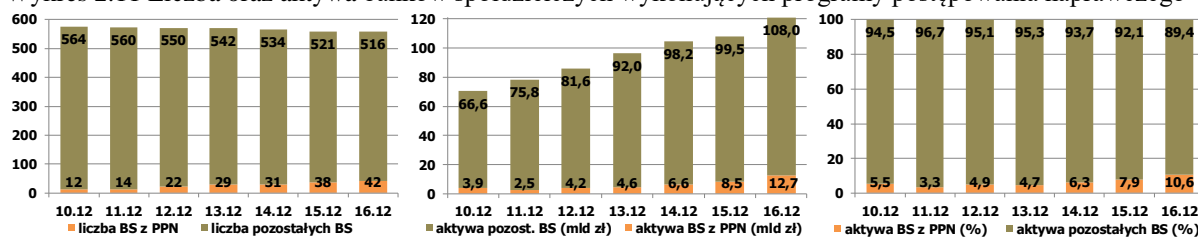

W grudniu 2016 r. liczba placówek (łącznie z centralami) była mniejsza o 123 w porównaniu do grudnia 2015 r. (wyniosła 4 602). Przeciętne zatrudnienie w centralach wyniosło 26,5 etatu, zaś w pozostałych placówkach 4,1 etatu.

Placówki banków spółdzielczych (łącznie z centralami) stanowią 38,8% liczby placówek bankowych w Polsce. Tak wysoki udział tłumaczy częściowo wysoki wskaźnik C/I w bankach spółdzielczych.

2.2 Programy postępowania naprawczego

Wykres 2.11 Liczba oraz aktywa banków spółdzielczych wykonujących programy postępowania naprawczego

W 2016 r. liczba banków spółdzielczych zobowiązanych do realizacji programów postępowania naprawczego wzrosła o 3, do 42. Spośród banków objętych postępowaniami naprawczymi w 2015 r. 4 banki zakończyły realizację programów 31 grudnia 2015 r., zaś kolejnych 8 banków zostało w 2016 r. zobowiązanych do wszczęcia procesów naprawczych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe, obecne programy postępowania naprawczego, opracowywane po wystąpieniu okoliczności, które powodowały konieczność ich wszczęcia, zostają zastąpione stałą instytucją planów naprawy (por. Rozdział 12 ustawy Prawo bankowe „Plany naprawy oraz wczesna interwencja, likwidacja i upadłość banku”). Zawartość planu naprawy określona jest w przepisach Prawa bankowego oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie planu naprawy banku oraz grupowego planu naprawy.

W okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o *Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji banki*, w tym banki spółdzielcze, zobowiązane są do przekazania planów naprawy Komisji Nadzoru Finansowego, która je zatwierdza. Ponieważ ww. ustawa weszła w życie w dniu 09.10.2016 r. okres ten upłynął w dniu 09.01.2017r. Obowiązek przedłożenia indywidualnego planu naprawy nie będzie odnosił się do banków, które są uczestnikami systemów ochrony i uzyskały zgodę na sporządzenie grupowych planów naprawy – w takim przypadku termin na sporządzenie grupowego planu naprawy wynosi 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy. Obydwa systemy ochrony złożyły grupowe plany naprawy w terminie określonym ustawą.

Zgodnie z art. 141m ust. 5 ustawy Prawo bankowe bank sporządza plan naprawy w terminie określonym w decyzji, o której mowa w art. 36 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, nie później jednak niż w terminie roku od dnia otrzymania zezwolenia na rozpoczęcie działalności.

3 Banki spółdzielcze

Aktywa banków spółdzielczych wzrosły w 2016 r. o 11,9% (o 12,8 mld zł), do 120,7 mld zł (suma bilansowa całego sektora bankowego wzrosła o 7,0%). Dynamiczny wzrost sumy bilansowej banków spółdzielczych spowodowany był głównie wzrostem zobowiązań wobec sektora niefinansowego (o 12,0%, w sektorze bankowym o 9,4%), przy dużo wyższym udziale tych zobowiązań w pasywach banków spółdzielczych niż w sektorze bankowym w 2015 r. (80,3%, w sektorze bankowym 59,4%). Spowodowało to m.in. wzrost należności od sektora finansowego (głównie lokaty w bankach zrzeszających) o 22,5% (w sektorze bankowym o 5,2%), również przy dużo wyższym udziale tych należności w aktywach w 2015 r. (24,2%, w sektorze bankowym 8,1%).

Podstawowymi zmianami po stronie pasywów w bankach spółdzielczych były¹:

- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 10,4 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora rządowego i samorządowego o 1,9 mld zł;
- wzrost kapitałów o 0,5 mld zł;
- wzrost pozostałych pasywów o 0,3 mld zł;
- zmniejszenie zobowiązań wobec sektora finansowego o 0,2 mld zł.

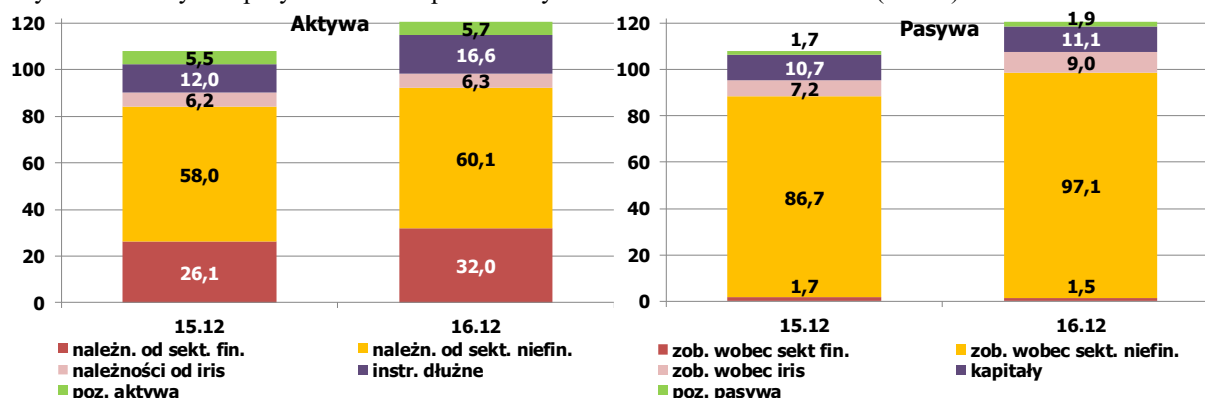
Zmiany w pasywach wywołały następujące zmiany po stronie aktywów:

- przyrost należności od sektora finansowego o 5,9 mld zł;
- przyrost instrumentów dłużnych i kapitałowych o 4,5 mld zł, (bony pieniężne NBP wzrost o 4,5 mld zł, obligacje SP wzrost o 0,3 mld zł, zmniejszenie pozostałych instrumentów dłużnych o 0,3 mld zł);
- przyrost należności od sektora niefinansowego o 2,0 mld zł;
- wzrost pozostałych aktywów o 0,2 mld zł.
- wzrost należności od sektora rządowego i samorządowego o 0,1 mld zł.

Najszybciej rosnącą pozycją po stronie aktywów są instrumenty dłużne. Wskazywałoby to, z jednej strony na trudności w ulokowaniu przyrostu pasywów w działalność kredytową, zaś z drugiej na potrzebę zabezpieczenia płynności, zwłaszcza w przypadku banków nie przewidujących – przynajmniej na razie – przystąpienia do instytucjonalnych systemów ochrony (przypomnieć należy, że na 08.05.2017 r. poza IPS funkcjonowało 74 spośród 558 banków spółdzielczych).

¹ Ewentualne różnice pomiędzy danymi z zestawienia a danymi na wykresach spowodowana są zaokrągleniami.

Wykres 3.1 Aktywa i pasywa banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i 2016 r. (mld zł)

3.1 Kredyty i inne należności brutto banków spółdzielczych

Należności banków spółdzielczych od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) wzrosły w 2016 r. o 9,1%, z 91,6 mld zł do 99,9 mld zł.

Tabl. 3.1 Banki spółdzielcze – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto

	Kredyty i inne należności (mld zł)		Struktura i dynamika należności brutto (%)				Należności zagrożone brutto (%)				
							udział należności zagrożonych		struktura należności zagrożonych		dynamika 2015=100
	2015	2016	2015	2016	dynamika 2015=100	2015	2016	2015	2016		
monetarne instytucje fin.	25,8	31,5	28,2	31,6	122,2	0,0	0,0	0,0	0,0	x	
pozostałe instytucje fin.	0,3	0,5	0,4	0,5	147,6	13,7	8,3	1,1	0,8	89,7	
sektor niefinansowy	59,2	61,6	64,7	61,6	103,9	6,7	7,6	98,8	98,6	118,7	
sektor samorządowy	6,2	6,3	6,7	6,3	102,3	0,1	0,4	0,1	0,6	447,6	
sektor rządowy i FUS	0,0	0,0	0,0	0,0	70,8	0,0	0,0	0,0	0,0	99,5	
Razem	91,6	99,9	100,0	100,0	109,1	4,4	4,8	100,0	100,0	118,9	

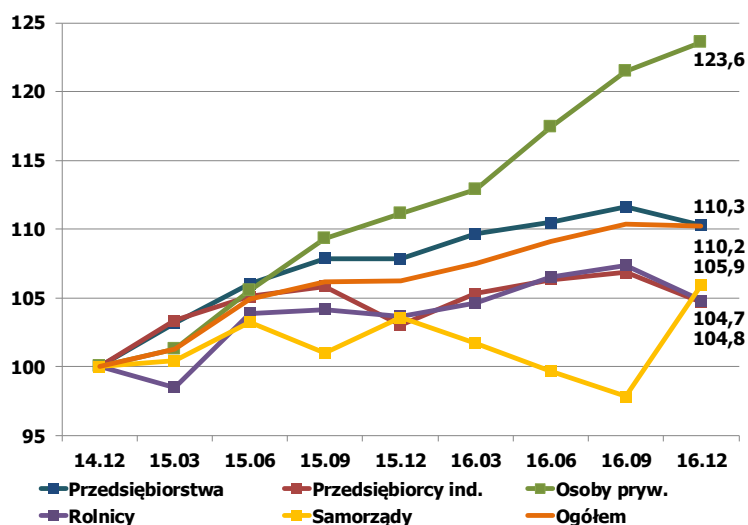
Zauważyć trzeba, że należności zagrożone w portfelu kredytów i innych należności od sektora niefinansowego stanowiły 98,6% wszystkich należności zagrożonych całego portfela kredytowego i ich struktura nie uległa większym zmianom. Jednocześnie dynamika należności zagrożonych wyprzedzała dynamikę należności ogółem (118,9% wobec 109,1%).

3.1.1 Kredyty i inne należności brutto od sektorów niefinansowego i samorządowego

Należności banków spółdzielczych od sektorów niefinansowego i samorządowego wzrosły w 2016 r. o 3,8%, do 67,9 mld zł (w całym sektorze bankowym o 4,6%).

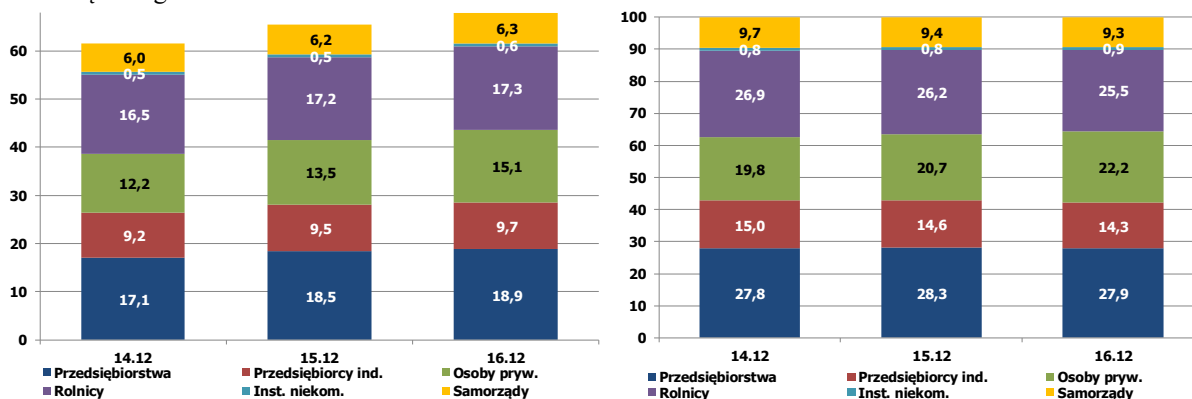
Najsilniej rosną należności od osób prywatnych. Jest to zjawisko obserwowane od dłuższego czasu, świadczące o zwiększającym się zainteresowaniu banków spółdzielczych tym rynkiem. Banki te wciąż jednak zainteresowane są przede wszystkim finansowaniem działalności gospodarczej (kredyty na ten cel stanowią ok. 75% należności od sektora niefinansowego). Na taką strukturę kredytów wpływ niewątpliwie ma tradycja tych banków – zostały utworzone właśnie w celu finansowania działalności rolników i rzemieślników.

Wykres 3.2 Banki spółdzielcze – dynamika należności od podmiotów sektora niefinansowego i samorządowego, 2014.12 = 100

Należy dodać, że 56,7% kredytów dla osób prywatnych to kredyty mieszkaniowe. Ich saldo wynosiło w grudniu 2016 r. 8,5 mld zł (13,9% kredytów od sektora niefinansowego), z czego zaledwie 16,2 mln zł było denominowanych w walutach obcych.

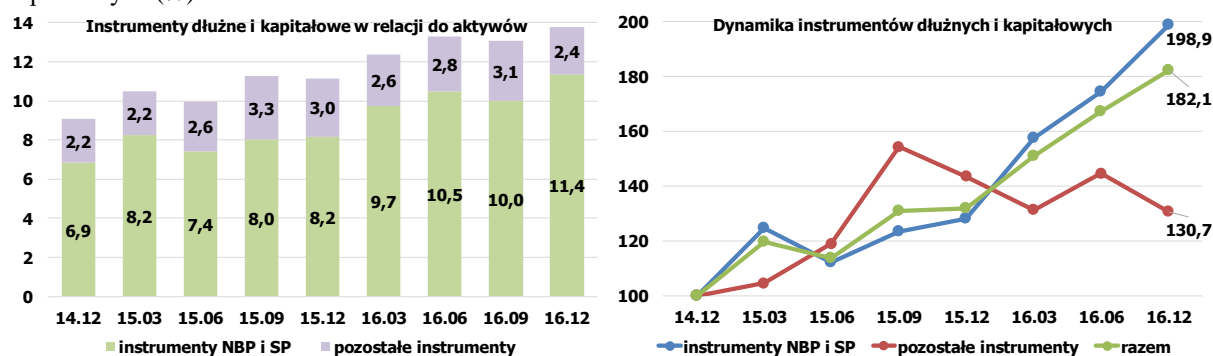
Wykres 3.3 Banki spółdzielcze – saldo (mld zł) i struktura (%) kredytów dla sektora niefinansowego i samorządowego

3.2 Instrumenty dłużne

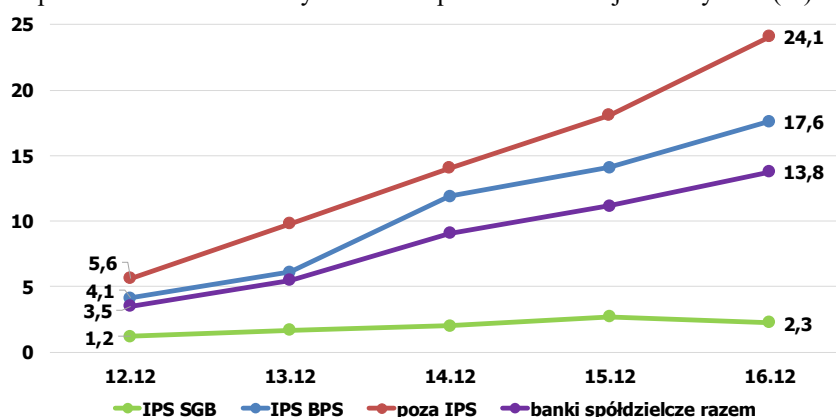
Instrumenty dłużne w bankach spółdzielczych (również w bankach zrzeszających) – zwłaszcza bony NBP i obligacje SP – pełnią głównie rolę zabezpieczenia płynności. Niemniej na ich poziom w relacji do aktywów wyraźny wpływ ma prawdopodobnie popyt na kredyt w terenie działania zrzeszonych banków spółdzielczych. Banki zrzeszone w BPS SA posiadają kilkakrotnie więcej instrumentów dłużnych – w relacji do aktywów – niż banki zrzeszenia SGB. Obrazuje to wykres 3.5.

Wykres 3.4 Banki spółdzielcze – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)

Udział instrumentów dłużnych w aktywach banków zrzeszonych w BPS SA zaczął rosnąć począwszy od 2012 r. Należy również zwrócić uwagę, że istotna część banków spółdzielczych zrzeszonych w BPS SA, tych samych zresztą, które nie podpisały aneksów do umowy zrzeszenia dotyczących minimum depozytowego (43 banki) i które dążą do utworzenia banku apeksowego i zrzeszenia zintegrowanego, zabezpiecza płynność samodzielnie, przede wszystkim nabywając papiery dłużne SP i bony NBP. Wszystkie te banki spełniały normę LCR.

Wykres 3.5 Banki spółdzielcze – instrumenty dłużne i kapitałowe w relacji do aktywów (%)

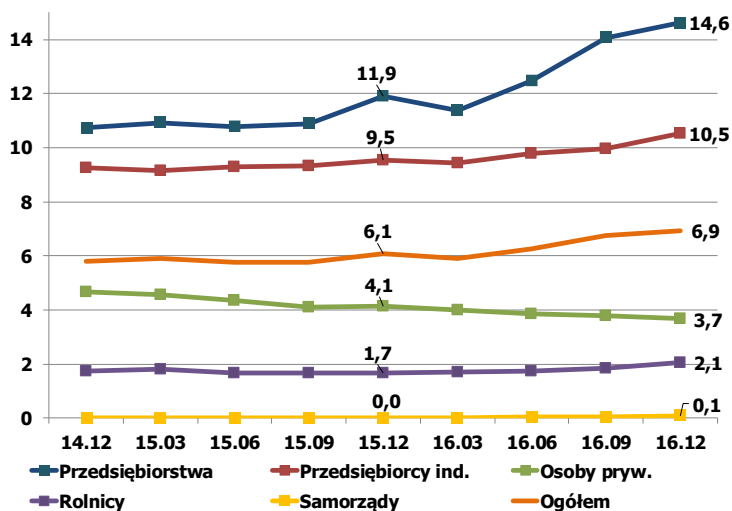

3.3 Jakość należności od sektora niefinansowego i jednostek samorządu terytorialnego

Jakość należności banków spółdzielczych od tych grup podmiotów pogorszyła się w 2016 r. Udział należności zagrożonych w należnościach ogółem wyniósł na koniec 2016 r. 6,9%, co oznacza, że banki spółdzielcze po raz pierwszy od wielu lat mają ten wskaźnik taki sam, jak komercyjne banki krajowe, przy czym w bankach komercyjnych wskaźnik ten poprawia się od dwóch lat.

Udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego wyniósł w grudniu 2016 r. 7,6%, co oznacza pogorszenie ich jakości w stosunku do grudnia 2015 r. o 0,9 pp., spowodowane to było przede wszystkim pogorszeniem jakości należności od przedsiębiorstw.

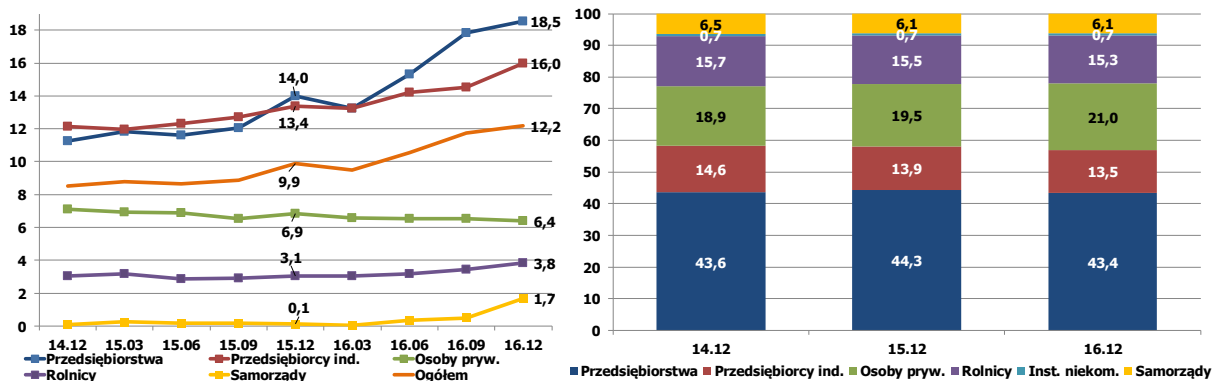
Wykres 3.6 Banki spółdzielcze – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego (%)

Poprawia się natomiast jakość należności od osób prywatnych, w tej grupie klientów należy zasygnalizować dobrą jakość kredytów mieszkaniowych, w których udział należności zagrożonych wyniósł w grudniu 2016 r. 3,3%. Utrzymywana jest dobra jakość kredytów dla rolników, co wynika głównie z wysokiego udziału kredytów preferencyjnych, odznaczających się dobrą spłacalnością, w kredytach dla rolników ogółem. Udział ten wynosi 46,3%, zaś tylko 1,1% spośród nich to należności zagrożone.

Należałoby jeszcze zwrócić uwagę na jakość należności w bankach o aktywach większych 500 mln zł, która jest gorsza niż w bankach o niższej sumie bilansowej. Jest to związane ze strukturą podmiotową tych należności (większy udział należności od przedsiębiorstw i przedsiębiorców indywidualnych obserwuje się w dużych bankach), czyli podmiotów, których kredytowanie jest bardziej ryzykowne (por. struktura przedstawiona na wykresie 3.3).

Wykres 3.7 Banki spółdzielcze – aktywa ≥ 500 mln zł – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego oraz struktura należności wg podmiotów (%)

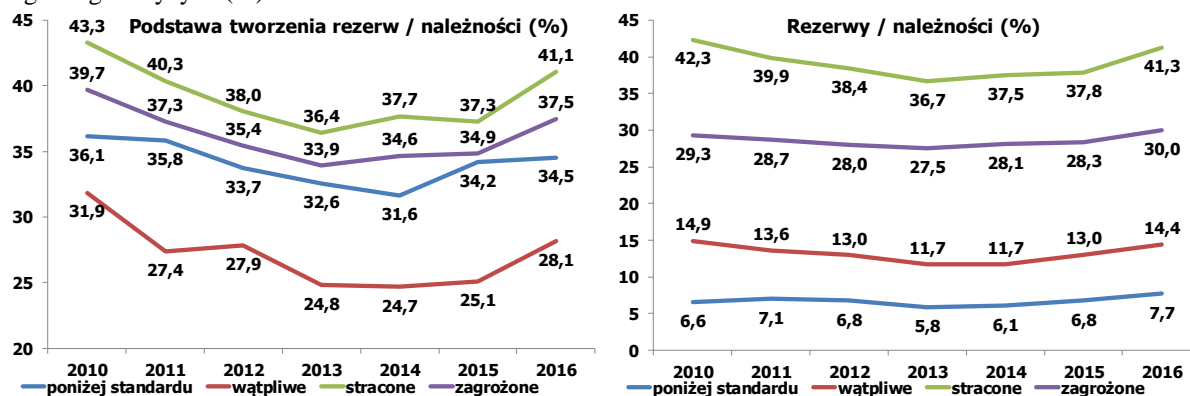
3.3.1 Podstawa tworzenia rezerw celowych oraz odpisy na należności zagrożone

Od 2010 r. do 2013 r. obserwuje się zmniejszanie relacji podstawy tworzenia rezerw celowych do należności zagrożonych od sektora niefinansowego w bankach stosujących krajowe

standardy rachunkowe² (wszystkie banki spółdzielcze, jeden bank zrzeszający oraz kilka krajowych banków komercyjnych). W następnych okresach zauważalny jest niewielki wzrost tego wskaźnika.

Przeciętne poziomy wskaźników obrazujących podstawy tworzenia rezerw celowych do należności od sektora niefinansowego oraz rezerw celowych do należności zagrożonych począwszy od 2014 r. przestały obniżać się. W latach 2015 i 2016 poziomy zarówno podstawy tworzenia rezerw celowych, jak i samych rezerw celowych zaczęły powoli zwiększać się, co było związane z tworzeniem instytucjonalnych systemów ochrony, w których wyznaczone zostały minimalne poziomy wyrezerwowania należności zagrożonych – w obydwu systemach, tzn. IPS BPS oraz IPS SGB, takie same, wynoszące 30% należności zagrożonych.

Wykres 3.8 Banki spółdzielcze – relacje podstawy tworzenia rezerw celowych oraz rezerw celowych do należności wg kategorii ryzyka (%)

Niski poziom wyrezerwowania (do czasu utworzenia systemów ochrony) skorelowany był z obniżaniem się – do 2015 r. – wskaźnika obrazującego relację podstawy tworzenia rezerw do należności zagrożonych. Oznacza to, że banki w coraz większym stopniu stosowały różnego rodzaju zabezpieczenia dopuszczone w przywołanym rozporządzeniu Ministra Finansów. Praktyka dowodzi jednak, że realizacja tych zabezpieczeń często jest problematyczna, zwłaszcza jeśli chodzi o zabezpieczenia oparte na operatach szacunkowych i jest czasochłonna.

W przypadku banków o najniższym poziomie wyrezerwowania należności, prowadzone są analizy prowadzące do weryfikacji formalnej poprawności ich działań. Prace analityczne w tym zakresie podejmowane są również w trakcie aktualizacji kwartalnych ocen BION. Jednocześnie banki są zobowiązane do ujednoczenia stosowanych procedur wyceny zabezpieczeń, szczególnie hipotecznych, zgodnie z rekomendacją S. Wdrożenie ujednoczonych procedur oraz weryfikacja wartości zabezpieczeń zgodnie z przyjętymi procedurami rozpoczęły się w I kwartale 2016 r.

² Por. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2008 r. z późn. zm.).

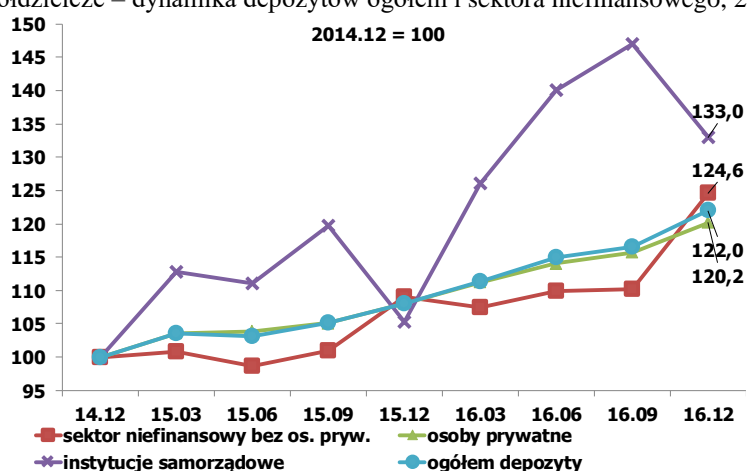
3.3.1.1 Banki nie pomniejszające podstawy tworzenia rezerw celowych

Istnieje liczna grupa banków nie pomniejszających podstawy tworzenia rezerw celowych. W grudniu 2016 r. było ich 196, czyli 35,1% banków prowadzących działalność. Przeciętny udział należności zagrożonych od sektora niefinansowego w tej grupie banków wynosi 2,2%, przy czym należności zagrożone (przeciętny poziom wyrezerwowania wynosi 60,4%) stanowią 5,6% należności zagrożonych wszystkich banków spółdzielczych (odpowiednio należności od sektora niefinansowego tej grupy banków stanowią 19,0% należności banków spółdzielczych). Oznacza to, że w pozostałych 64,9% banków skupionych jest 94,4% należności zagrożonych od sektora niefinansowego (wyrezerwowanych na poziomie 29,8%) oraz 81,0% należności brutto od tego sektora. Udział należności zagrożonych od sektora niefinansowego wynosi w tej grupie banków 8,9%.

3.4 Źródła finansowania działalności – depozyty banków spółdzielczych

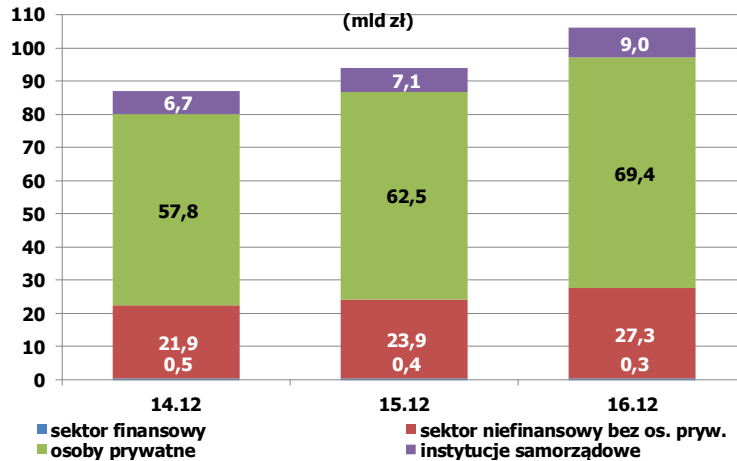
Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2015 r. o 13,0%, do 106,0 mld zł (w sektorze bankowym o 8,7%).

Wykres 3.9 Banki spółdzielcze – dynamika depozytów ogółem i sektora niefinansowego, 2014.12 = 100

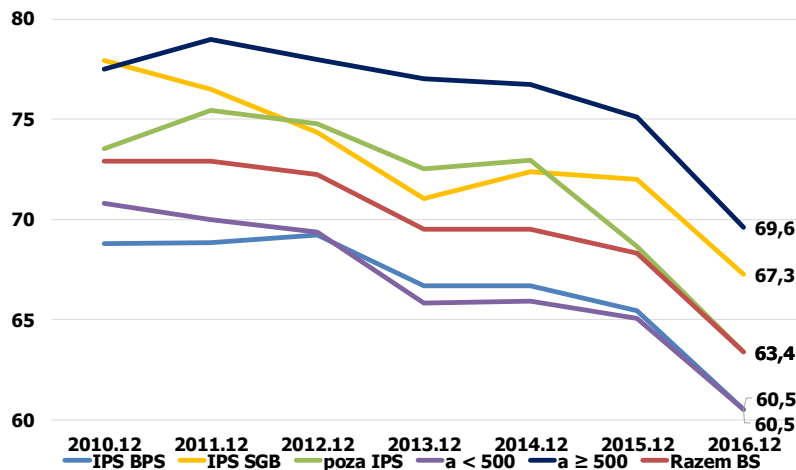
Depozyty osób prywatnych przewyższają należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego. Sytuacja taka jest charakterystyczna dla spółdzielczości bankowej na całym świecie.

Wykres 3.10 Banki spółdzielcze – depozyty, mld zł

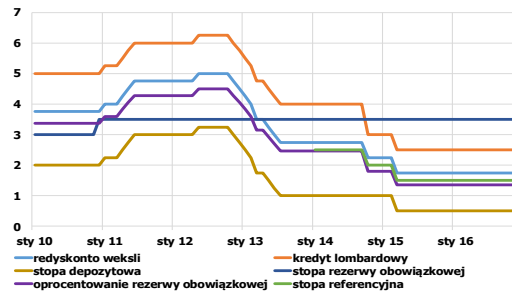
Największy wpływ na przyrost depozytów miały depozyty osób prywatnych. Ich przyrost stanowił 57,5% przyrostu depozytów banków spółdzielczych w 2016 r. Jest to prawdopodobnie związane z przyrostem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2016 r., spadkiem bezrobocia oraz z wypłatami z programu 500+.

Wykres 3.11 Relacja kredytów sektora niefinansowego do depozytów tego sektora (%)

Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych, niemniej wobec niskich stóp procentowych, działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

Wykres 3.12 Stopy procentowe NBP

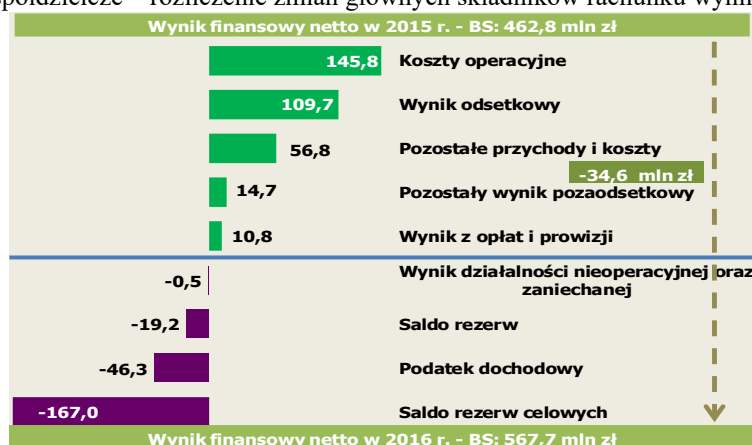

3.5 Wyniki finansowe i efektywność

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych w 2016 r. w stosunku do 2015 r. zwiększył się o 22,7% (do 567,7 mln zł). Stratę netto w łącznej kwocie 89,4 mln zł poniosło 12 banków. Na kształtowanie się wyniku netto w 2015 r. bardzo silny wpływ miały wypłaty z FOŚG z tytułu środków gwarantowanych w SK Banku, natomiast na poziom wyniku w 2016 r. w mniejszym stopniu oddziaływały analogiczne wypłaty związane z zawieszeniem działalności BS w Nadarzynie. Wyeliminowanie tych wypłat z rachunku wyników w obu okresach spowodowałoby jego spadek w stosunku do roku 2015 o 4,6%, z 605,8 mln zł do 578,0 mln zł. Analogicznie, jak w przypadku wyniku finansowego netto, wypłaty z FOŚG miały bardzo duży wpływ na kształtowanie się kosztów operacyjnych, a w konsekwencji wskaźnika C/I. W 2015 r. powiększyły one koszty operacyjne o 176,5 mln zł, zaś w 2016 r. o 12,7 mln zł, co skutkowało ich spadkiem w 2016 r. o 4,4%, niemniej po wyeliminowaniu wpływu wypłat z FOŚG, koszty wzrosły o 0,6%.

Analizując rachunek wyników banków warto jeszcze odnotować wysoki przyrost (o 53,6%) salda rezerw celowych na należności zagrożone w stosunku do 2015 r.

Wykres 3.13 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników

Wynik działalności bankowej zwiększył się o 2,4% (w IPS BPS o 3,3%, w IPS SGB o 4,1%, natomiast w bankach poza IPS zmniejszył się o 1,2%), co spowodowało poprawę wskaźnika C/I.

W przypadku wyniku odsetkowego najsilniej na jego wzrost oddziaływały operacje z osobami prywatnymi, przy czym 62,0% przyrostu spowodowane było zmniejszeniem kosztów odsetkowych, czyli oprocentowania depozytów. W przeciwieństwie do wyniku odsetkowego od osób prywatnych wzrost wyniku odsetkowego od rolników indywidualnych spowodowany jest głównie (w 94,2%) przyrostem przychodów odsetkowych.

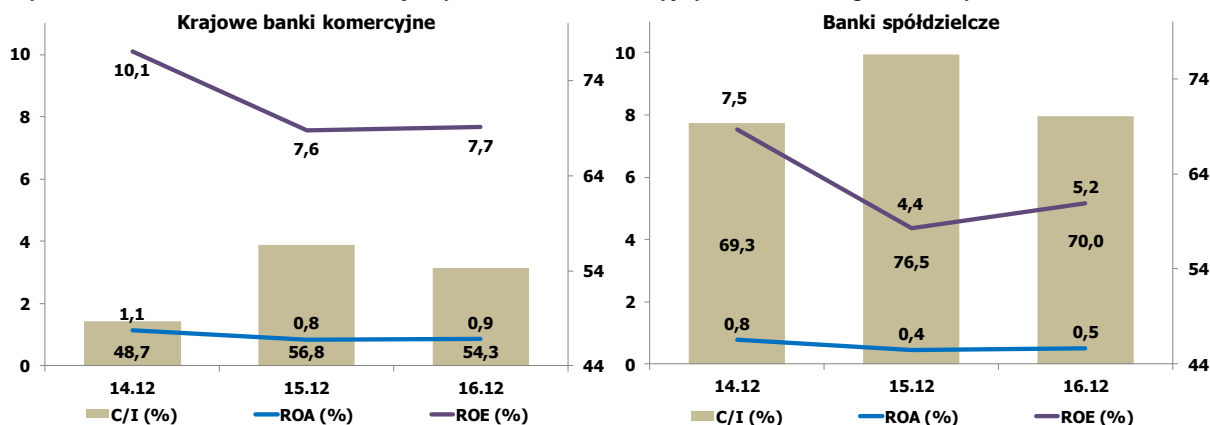
Wykres 3.14 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników wyniku odsetkowego

3.5.1 Efektywność

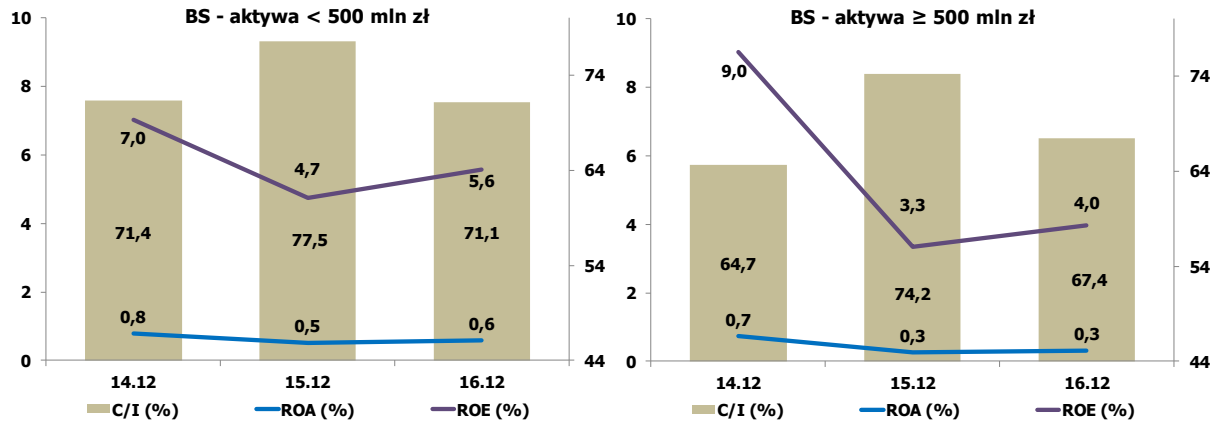
Zmniejszenie wypłat z FOŚG, oraz przyrost salda pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych, liczone łącznie miały najsilniejszy wpływ na efektywność banków spółdzielczych w latach 2015 i 2016. Niemniej i w jednym i w drugim przypadku chodzi o operacje jednorazowe. Podstawowe obszary działalności banków spółdzielczych, tzn. kredytowa i depozytowa łącznie miały mniejszy wpływ.

Wykres 3.15 ROA, ROE oraz C/I krajowych banków komercyjnych i banków spółdzielczych

Wskaźniki ROA, ROE oraz C/I zachowywały się podobnie zarówno w bankach dużych (powyżej 500 mln zł aktywów), jak i mniejszych. W przypadku banków o aktywach mniejszych niż 500 mln zł zwraca uwagę wyraźnie wyższy wskaźnik C/I, co oznacza, że koszty działania tych banków w większym stopniu obciążają wyniki niż dzieje się to w większych bankach.

Wykres 3.16 ROA, ROE oraz C/I banków spółdzielczych wg grup aktywów

4 Banki zrzeszające

W 2016 r. suma bilansowa banków zrzeszających wzrosła o 18,9% (tj. o 6,0 mld zł), do 37,5 mld zł, w stosunku do końca 2015 r.

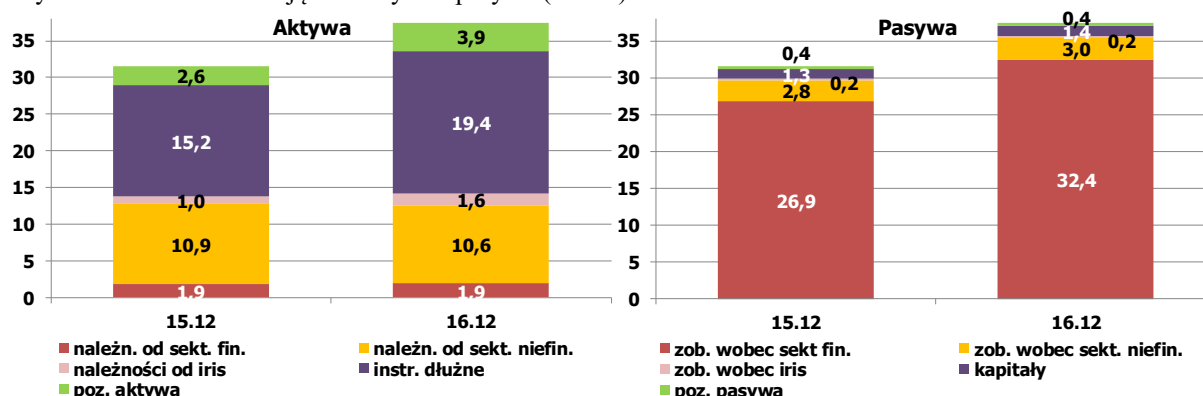
Podstawowe zmiany po stronie pasywów były następujące³:

- wzrost zobowiązań wobec sektora finansowego o 5,5 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 0,3 mld zł;
- wzrost kapitałów o 0,1 mld zł;

Po stronie aktywów:

- wzrost instrumentów dłużnych o 4,2 mld zł (w tym wzrost obligacji SP o 4,2 mld zł i pozostałych instrumentów dłużnych o 0,3 mld zł oraz spadek instrumentów NBP o 0,3 mld zł);
- wzrost pozostałych aktywów (głównie kasa oraz operacje z NBP) o 1,3 mld zł.
- wzrost należności od instytucji rządowych i samorządowych o 0,6 mld zł;
- zmniejszenie należności od sektora niefinansowego o 0,3 mld zł.

Wykres 4.1 Banki zrzeszające – aktywa i pasywa (mld zł)

4.1 Kredyty i inne należności banków zrzeszających

Należności banków zrzeszających od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) zwiększyły się w 2016 r. o 1,5%, z 15,0 mld zł do 15,2 mld zł.

Tabl. 4.1 Banki zrzeszające – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto

	Kredyty i inne należności (mld zł)		Struktura i dynamika należności brutto (%)				Należności zagrożone brutto (%)				
							udział należności zagrożonych		struktura należności zagrożonych		dynamika 2015=100
	2015	2016	2015	2016	dynamika 2015=100	2015	2016	2015	2016	2015=100	
monetarne instytucje fin.	1,6	1,4	10,7	9,4	88,6	0,2	0,2	0,1	0,1	89,2	
pozostałe instytucje fin.	0,4	0,5	2,7	3,5	131,7	4,3	3,4	0,6	0,9	104,3	
sektor niefinansowy	11,7	11,4	78,4	74,8	96,9	24,4	16,9	98,7	98,3	67,1	
sektor samorządowy	1,2	1,9	8,1	12,3	154,1	1,4	0,6	0,6	0,6	68,6	
sektor rządowy i FUS	0,0	0,0	0,1	0,0	83,4	0,0	0,0	0,0	0,0	X	
Razem	15,0	15,2	100,0	100,0	101,5	19,4	12,9	100,0	100,0	67,3	

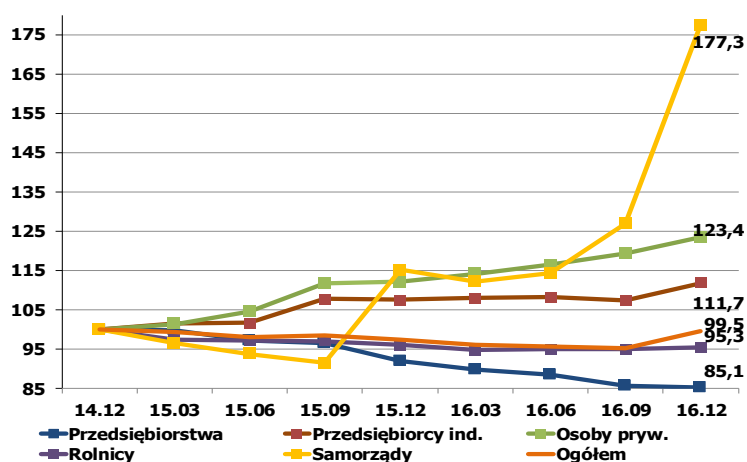
³ Suma zmian liczonych w mld zł z 1 miejscem po przecinku może nie być równa zmianie aktywów i pasywów w mld zł. Dane sprawozdawcze przekazywane są w zł.

Odnotowano natomiast spadek należności zagrożonych, co wynikało przede wszystkim ze spisania w ciężar odpisów, a następnie przeniesienia do ewidencji pozabilansowej dużej części należności zagrożonych. Operacja ta możliwa była dzięki otrzymaniu przez banki zrzeszające ekwiwalentu finansowego wynikającego z posiadanego udziału w Visa Europe.

4.1.1 Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego i samorządowego

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego i samorządowego zwiększyły się w 2016 r. o 2,2%, do 13,2 mld zł, zaś w przypadku samego sektora niefinansowego zmniejszyły się o 3,1% do 11,4 mld zł.

Wykres 4.2 Banki zrzeszające – dynamika należności od sektora niefinansowego i samorządowego wg podmiotów – 2014.12 = 100

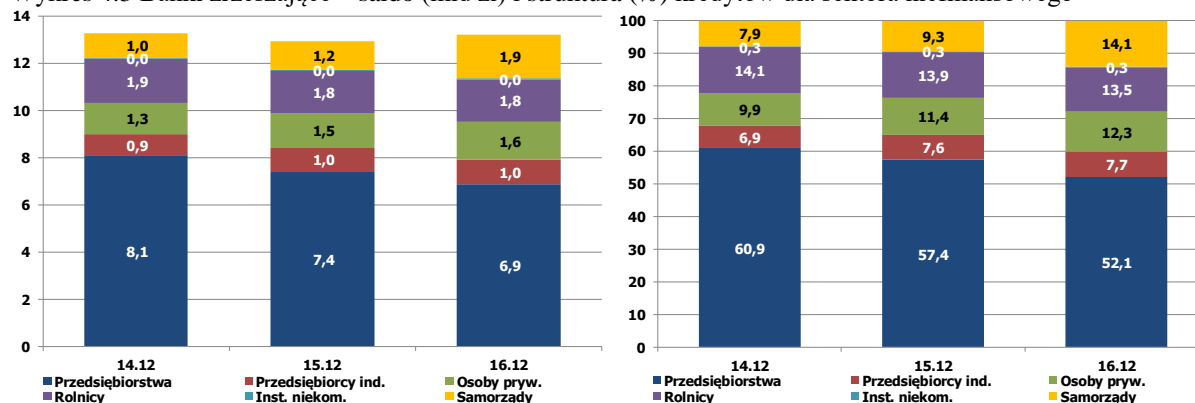

Duży przyrost należności od samorządów, zwłaszcza w ostatnich kwartałach 2015 r. i 2016 r. wskazuje na ich sezonową zmienność. Niemniej udział samorządów w należnościach rośnie, co jest związane z niską wagą ryzyka przypisaną samorządom (20%), tzn. należności te w dużo mniejszym stopniu niż należności od sektora niefinansowego wpływają na poziom wymogu kapitałowego.

W przypadku należności od sektora niefinansowego, najszybciej rosną należności od osób prywatnych. Przede wszystkim są to kredyty mieszkaniowe, stanowiące 79,9% kredytów dla tych osób (w tym 0,6% kredytów walutowych, tj. równowartość 7,4 mln zł; brak kredytów w CHF).

Zwraca uwagę wyraźne zmniejszanie się portfela kredytów dla przedsiębiorstw, co jest spowodowane niską jakością kredytów od tych podmiotów oraz spisaniem części należności do ewidencji pozabilansowej.

Wykres 4.3 Banki zrzeszające – saldo (mld zł) i struktura (%) kredytów dla sektora niefinansowego

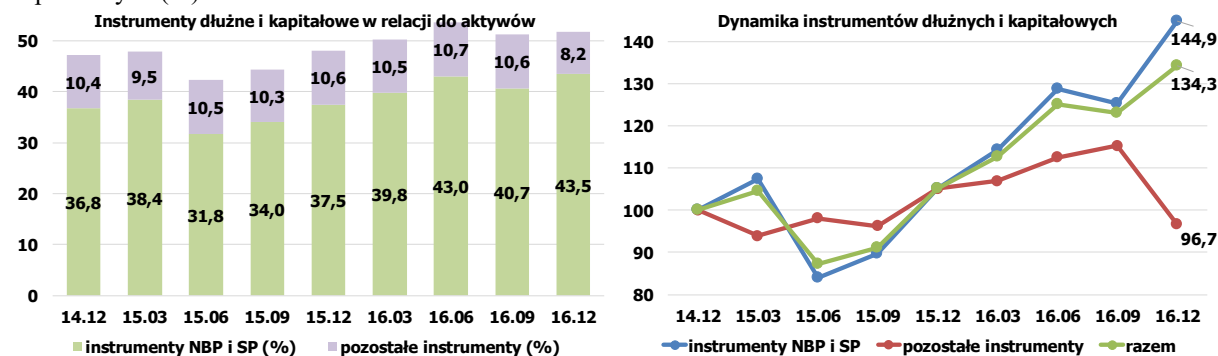

Analizując strukturę podmiotową należności, stwierdzić należy, że banki zrzeszające powielają strukturę banków spółdzielczych, zwłaszcza tych o aktywach większych niż 500 mln zł. Koncepcje dotyczące funkcjonowania nowych zrzeszeń, z wbudowanymi w nie systemami ochrony, zakładają stopniowe ograniczanie samodzielnej działalności kredytowej banków zrzeszających.

4.2 Instrumenty dłużne

Zmiany dwóch podstawowych składników bilansów (instrumentów dłużnych i kapitałowych oraz zobowiązań wobec sektora finansowego, czyli głównie wobec banków zrzeszonych) banków zrzeszających są ze sobą ściśle powiązane. Instrumenty dłużne w bankach zrzeszających – zwłaszcza bony NBP i obligacje SP – pełnią głównie rolę zabezpieczenia płynności.

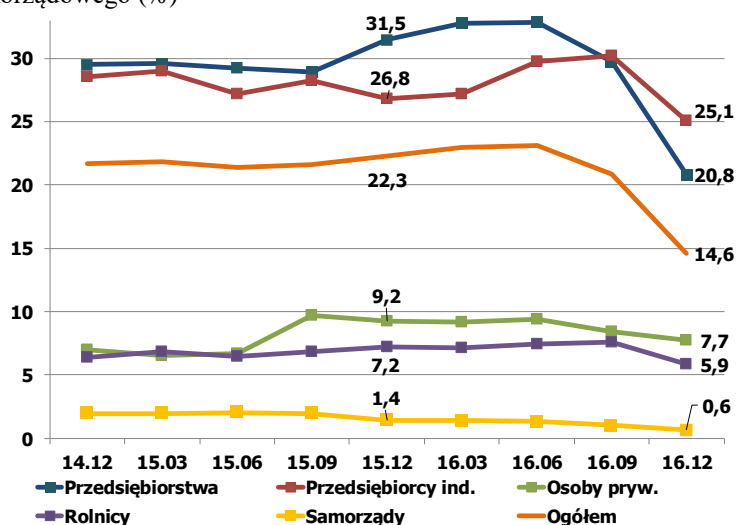
Wykres 4.4 Banki zrzeszające – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)

4.3 Jakość należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego odznaczają się dużo gorszą jakością niż w przypadku banków spółdzielczych.

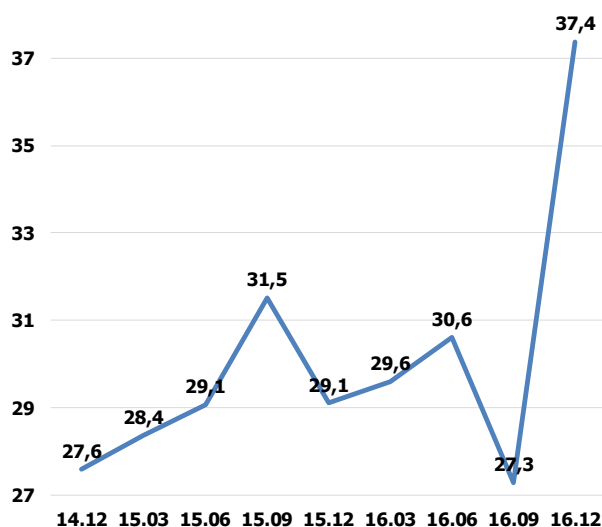
Wykres 4.5 Banki zrzeszające – udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego (%)

Poprawa jakości należności banków zrzeszających nastąpiła głównie w grupie przedsiębiorstw i przedsiębiorców indywidualnych, niemniej była ona następstwem wspomnianego już w pkt 4 spisania części należności tych grup podmiotów do ewidencji pozabilansowej. Średni poziom wyrezerwowania należności ze stwierdzoną utratą wartości wzrósł istotnie w IV kwartale 2016 r., co było możliwe dzięki sprzedaży udziałów w Visa Europe.

Wyrezerwowanie należności ze stwierdzoną utratą wartości od sektora niefinansowego wyniosło w grudniu 2015 r. 29,1% a w grudniu 2016 r. 37,4%.

Wykres 4.6 Poziom wyrezerwowania należności od sektora niefinansowego ze stwierdzoną utratą wartości w bankach zrzeszających

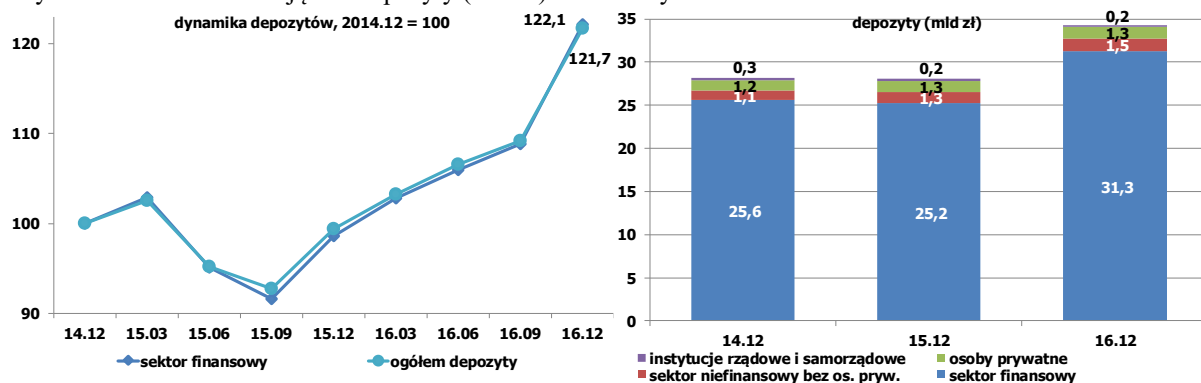

4.4 Źródła finansowania działalności – depozyty banków zrzeszających

Depozyty w bankach zrzeszających zwiększyły się w 2016 r. o 8,0%, do 30,3 mld zł. Główną przyczyną wzrostu był silny przyrost depozytów terminowych banków zrzeszonych w IV

kwartale 2016 r. Był to efekt dużego przyrostu depozytów sektora niefinansowego w bankach zrzeszonych.

Wykres 4.7 Banki zrzeszające – depozyty (mld zł) oraz ich dynamika 2014.12 = 100

4.5 Wyniki finansowe i efektywność banków zrzeszających

Banki zrzeszające osiągnęły na koniec 2016 r. zysk netto w kwocie 89,7 mln zł wobec 33,9 mln zł w 2015 r.

Podstawową przyczyną wzrostu było otrzymanie przez oba banki ekwiwalentu finansowego wynikającego z posiadanego udziału w Visa Europe, który został wypłacony członkom tej organizacji w związku z przejściem Visa Europe przez Visa Inc.

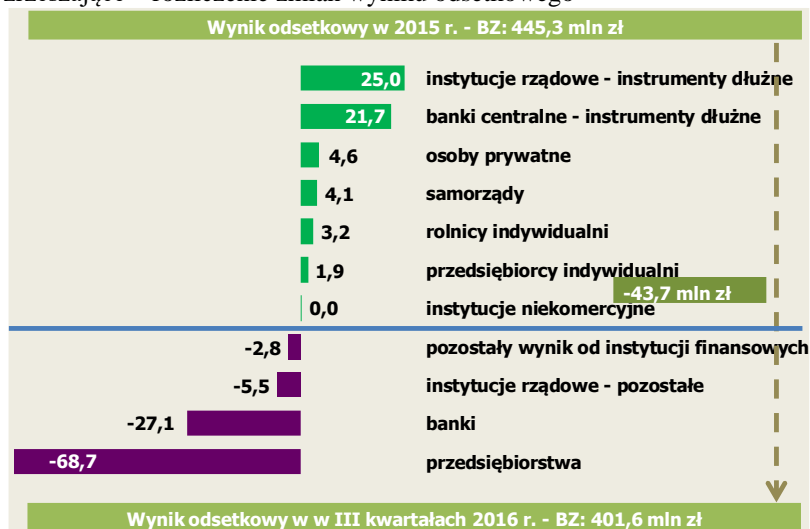
Należy dodać, że wypłaty z FOŚG w obu bankach nie miały istotnego wpływu na kształtowanie się ich wyników – były one na poziomie dużego banku spółdzielczego.

Wykres 4.8 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników

W przypadku zmian wyniku odsetkowego największy wpływ na jego wzrost mają przychody odsetkowe od obligacji SP oraz instrumentów NBP. Natomiast najsilniej na obniżenie wyniku odsetkowego wpłynęły operacje z przedsiębiorstwami: zmniejszyły się przychody odsetkowe oraz zwiększyły koszty odsetkowe.

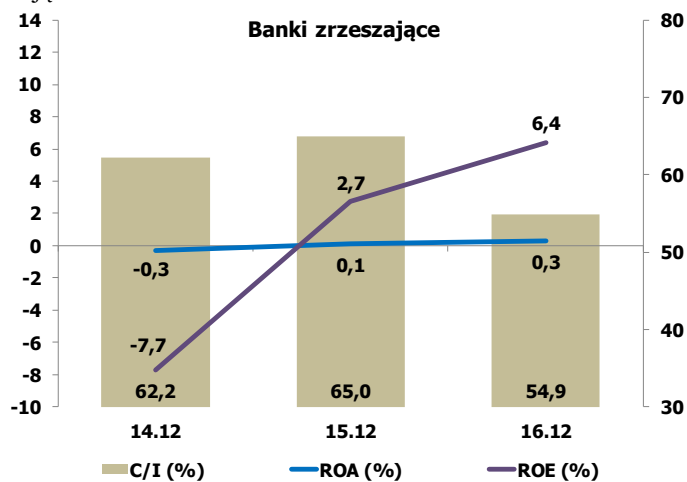
Wykres 4.9 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian wyniku odsetkowego

4.5.1 Efektywność

Konsekwencją jednorazowej operacji związanej z posiadanymi przez oba banki udziałami w Visa Europe była wyraźna poprawa wskaźników efektywnościowych.

Wykres 4.10 Banki zrzeszające – ROA i ROE netto oraz C/I

5 Sytuacja płynnościowa – normy LCR

W dniu 1 października 2015 r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie CRR w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych. Rozporządzenie delegowane wskazuje, że instytucje kredytowe zobowiązane są do utrzymywania wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnika LCR) na poziomie:

- 60% począwszy od dnia 01.10.2015 r.,

- 70% od dnia 01.01.2016 r.,
- 80% od dnia 01.01.2017 r.,
- 100% od dnia 01.01.2018 r.

Bank, który nie spełnia wymogów w zakresie LCR, zobowiązany jest powiadomić o tym właściwe organy i przedstawić tym organom plan szybkiego przywrócenia zgodności z normą, a także codziennie – na koniec każdego dnia roboczego – przekazywać informacje na temat poziomu wskaźnika i jego składowych.

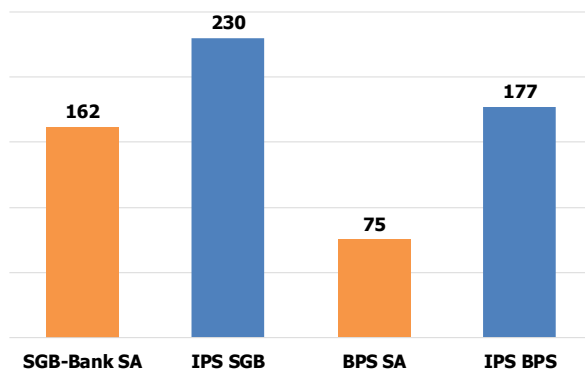
Norma LCR została określona w rozporządzeniu CRR i wprowadzona do polskiego prawa art. 94 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Banki uczestniczące w IPS mogą – na podstawie art. 8 CRR oraz po uzyskaniu indywidualnych zgód KNF – stosować wskaźnik skonsolidowany dla całej grupy. Odpowiednie zgody KNF, wg stanu na koniec 2016 r. posiadało 197 banków spółdzielczych IPS SGB oraz SGB-Bank SA, zaś w zrzeszeniu BPS 267 banków spółdzielczych IPS BPS oraz BPS SA.

Wszystkie banki spółdzielcze spełniały na koniec 2016 r. indywidualną normę LCR na poziomie 70%.

W przypadku banków – uczestników IPS, tzn. banków zrzeszających oraz banków zrzeszających i banków spółdzielczych łącznie (wskaźnik skonsolidowany) sytuację obrazuje wykres 5.1.

Wykres 5.1 Wskaźniki LCR systemów ochrony instytucjonalnej oraz banków zrzeszających (%) – 2016.12.31

6 Fundusze własne

W 2016 r. fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 3,6% (do 10,9 mld zł), natomiast wyrażone w euro zmniejszyły się o 0,2% (do 2,5 mld euro). Dla porównania w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 5,2%.

Na koniec 2016 r. łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wynosił 17,1% (wobec 15,9% w grudniu 2015 r.), zaś współczynnik Tier I 16,0%, wobec 14,8% przed rokiem. Przyrost współczynnika wypłacalności nastąpił głównie w bankach IPS z powodu zmniejszenia wag ryzyka do 0% w przypadku zaangażowań wewnątrz IPS. Odpowiednie zgody KNF wydała w 2016 r. 259 bankom z IPS BPS oraz 197 bankom z IPS SGB. Ekspozycje tego rodzaju

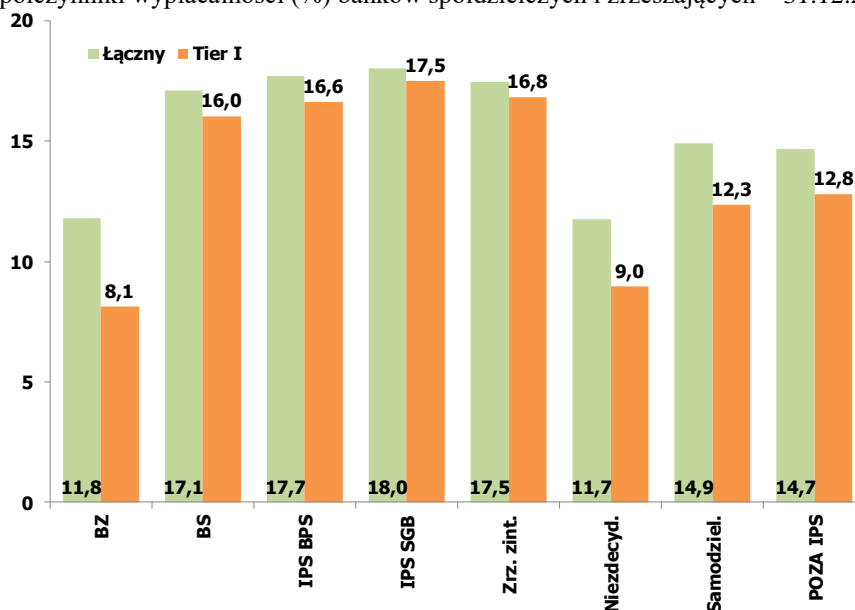
zmniejszyły wartość ekspozycji ważonych ryzykiem w bankach spółdzielczych będących uczestnikami IPS o 4,5 mld zł (w stosunku do wartości ekspozycji na koniec 2015 r.), co odpowiada zmniejszeniu wymogu kapitałowego o 363,5 mln zł.

KNF wydała również w 2016 r. zgody dla 197 banków IPS SGB oraz 259 banków IPS BPS na nieodliczanie od funduszy własnych posiadanych udziałów kapitałowych w innych bankach uczestniczących w IPS.

Kapitał Tier 1 stanowił w bankach spółdzielczych 93,8% funduszy własnych.

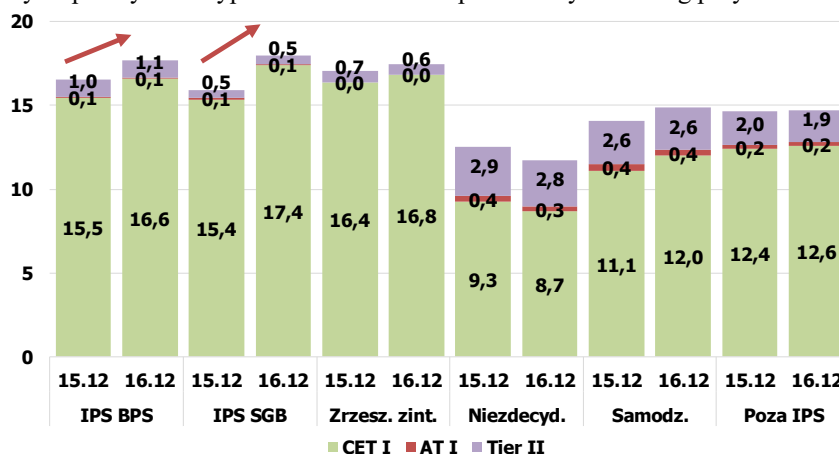
Na koniec 2016 r. fundusze własne wyższe niż równowartość 5 mln euro posiadało 136 banków wobec 135 przed rokiem.

Wykres 6.1 Współczynniki wypłacalności (%) banków spółdzielczych i zrzeszających – 31.12.2016.

Warto zwrócić uwagę, że współczynniki wypłacalności banków deklarujących utworzenie zrzeszenia zintegrowanego są porównywalne z przeciętnymi współczynnikami banków uczestniczących w IPS, a w grudniu 2015 r. ich przeciętny wskaźnik był najwyższy spośród wskaźników wyróżnionych grup banków. Banki uczestniczące w IPS zanotowały największe przyrosty współczynników wypłacalności.

Wykres 6.2 Łączny współczynnik wypłacalności banków spółdzielczych według przynależności do IPS

Utworzenie systemów ochrony instytucjonalnej spowodowało również wyraźną zmianę rozkładu liczby banków spółdzielczych według łącznego współczynnika wypłacalności.

Tabl. 6.1 Rozkład liczby banków spółdzielczych według przedziałów łącznego współczynnika wypłacalności

	2015.12	2016.12
TCR <8%	0	3
$8\% \leq \text{TCR} < 10\%$	6	0
$10\% \leq \text{TCR} < 12\%$	22	13
TCR ≥ 12	531	542
Razem	559	558

W grudniu 2016 r. 3 banki miały łączne współczynniki mniejsze niż 8%. Dwa z nich objęte są postępowaniami naprawczymi. Trzeci zostanie przejęty przez inny bank spółdzielczy, który otrzymał w tym celu bezzwrotną pomoc od IPS BPS.

W końcu 2016 r. 5 banków spółdzielczych nie spełniało minimum kapitału założycielskiego:

- jeden z nich podlega postępowaniu naprawczemu;
- dwa banki zostały przyłączone przez KBS Kraków, połączenie zarejestrowane w KRS w kwietniu 2017 r.;
- jeden będzie przejęty przez inny bank;
- jeden zamierza zmienić swój statut w sposób umożliwiający zaliczenie całego funduszu udziałowego do funduszy CET1.

Fundusze własne banków zrzeszających na koniec 2016 r. były wyższe o 7,7% niż w grudniu 2015 r. i wyniosły 1,7 mld zł. Wyrażone w euro wzrosły o 3,8%, do 363,9 mln euro. Kapitał Tier I stanowił 68,8% funduszy własnych (69,2% w grudniu 2015 r.).

7 Spis wykresów

Wykres 2.1 Zmiany podstawowych wielkości charakteryzujących banki spółdzielcze	6
Wykres 2.2 Banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe – stan na 8 maja 2017 r.	7
Wykres 2.3 Udział w aktywach (po lewej stronie) i wyniku finansowym netto sektora banków spółdzielczych – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe	7
Wykres 2.4 Udział w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) i depozytów sektora – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe	8
Wykres 2.5 Udział w funduszach własnych (po lewej stronie) i w zatrudnieniu w sektorze banków spółdzielczych – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe	8
Wykres 2.6 Podstawowe wskaźniki efektywności – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe	8
Wykres 2.7 Udział należności z utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) oraz poziom ich wyrezerwowania (%) – banki spółdzielcze IPS oraz pozostałe	8
Wykres 2.8 Udziały sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w podstawowych wielkościach sektora bankowego (%)	9
Wykres 2.9 Dynamika liczby udziałowców – osób fizycznych – banków spółdzielczych oraz funduszu udziałowego bilansowego i zaliczonego do FW (%)	11
Wykres 2.10 Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających w okresie od 2010 r.	11
Wykres 2.11 Liczba oraz aktywa banków spółdzielczych wykonujących programy postępowania naprawczego	12
Wykres 3.1 Aktywa i pasywa banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i 2016 r. (mld zł)	14
Wykres 3.2 Banki spółdzielcze – dynamika należności od podmiotów sektora niefinansowego i samorządowego, 2014.12 = 100	15
Wykres 3.3 Banki spółdzielcze – saldo (mld zł) i struktura (%) kredytów dla sektora niefinansowego i samorządowego	15
Wykres 3.4 Banki spółdzielcze – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)	16
Wykres 3.5 Banki spółdzielcze – instrumenty dłużne i kapitałowe w relacji do aktywów (%)	16
Wykres 3.6 Banki spółdzielcze – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego (%)	17
Wykres 3.7 Banki spółdzielcze – aktywa \geq 500 mln zł – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego oraz struktura należności wg podmiotów (%).	17
Wykres 3.8 Banki spółdzielcze – relacje podstawy tworzenia rezerw celowych oraz rezerw celowych do należności wg kategorii ryzyka (%)	18
Wykres 3.9 Banki spółdzielcze – dynamika depozytów ogółem i sektora niefinansowego, 2014.12 = 100	19
Wykres 3.10 Banki spółdzielcze – depozyty, mld zł	20
Wykres 3.11 Relacja kredytów sektora niefinansowego do depozytów tego sektora (%)	20
Wykres 3.12 Stopy procentowe NBP	20
Wykres 3.13 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników	21
Wykres 3.14 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników wyniku odsetkowego	22
Wykres 3.15 ROA, ROE oraz C/I krajowych banków komercyjnych i banków spółdzielczych	22
Wykres 3.16 ROA, ROE oraz C/I banków spółdzielczych wg grup aktywów	23
Wykres 4.1 Banki zrzeszające – aktywa i pasywa (mld zł)	24
Wykres 4.2 Banki zrzeszające – dynamika należności od sektora niefinansowego i samorządowego wg podmiotów – 2014.12 = 100	25
Wykres 4.3 Banki zrzeszające – saldo (mld zł) i struktura (%) kredytów dla sektora niefinansowego	26
Wykres 4.4 Banki zrzeszające – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)	26
Wykres 4.5 Banki zrzeszające – udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego (%)	27
Wykres 4.6 Poziom wyrezerwowania należności od sektora niefinansowego ze stwierdzoną utratą wartości w bankach zrzeszających	27
Wykres 4.7 Banki zrzeszające – depozyty (mld zł) oraz ich dynamika 2014.12 = 100	28

Wykres 4.8 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników	28
Wykres 4.9 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian wyniku odsetkowego.....	29
Wykres 4.10 Banki zrzeszające – ROA i ROE netto oraz C/I	29
Wykres 5.1 Wskaźniki LCR systemów ochrony instytucjonalnej oraz banków zrzeszających (%) – 2016.12.31	30
Wykres 6.1 Współczynniki wypłacalności (%) banków spółdzielczych i zrzeszających – 31.12.2016.	31
Wykres 6.2 Łączny współczynnik wypłacalności banków spółdzielczych według przynależności do IPS	31

8 Spis tablic

Tabl. 2.1 Wybrane wskaźniki banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i 2016 r.....	6
Tabl. 2.2 Liczba decyzji KNF w sprawie zgód dla uczestników IPS na stosowanie ulg określonych w art. 113, 49 i 8 CRR – stan na 8 maja 2017 r.	6
Tabl. 3.1 Banki spółdzielcze – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto	14
Tabl. 4.1 Banki zrzeszające – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto	24
Tabl. 6.1 Rozkład liczby banków spółdzielczych według przedziałów łącznego współczynnika wypłacalności. 32	

9 Spis załączników

Załącznik nr 1. Udziałowcy
Załącznik nr 2. Bilans
Załącznik nr 3. Rachunek wyników
Załącznik nr 4. Przychody, koszty i wynik odsetkowy
Załącznik nr 5. Efektywność
Załącznik nr 6. Należności sektora niefinansowego w układzie podmiotowym oraz należności od sektora samorządowego
Załącznik nr 7. Depozyty

Opracowano w Wydziale Analiz i Metodyk

Departamentu Bankowości Spółdzielczej i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych

ZAŁĄCZNIKI

Wyszczególnienie ¹⁾	Liczba udziałowców			Fundusz udziałowy opłacony (tys. zł)			Fundusz udziałowy opłacony przypadający na 1 udziałowca (tys. zł)		
	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne
marzec 2012									
razem	1 068 202	1 064 172	4 030	710 396	637 561	72 835	0,67	0,60	18,07
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	549	378	171	112 840	67 050	45 790	205,54	177,38	267,78
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,04	4,24	15,88	10,52	62,87	x	x	x
grudzień 2012									
razem	1 051 897	1 048 261	3 636	730 718	646 670	84 048	0,69	0,62	23,12
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	526	367	159	115 077	65 146	49 931	218,78	177,51	314,03
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,04	4,37	15,75	10,07	59,41	x	x	x
grudzień 2013									
razem	1 034 448	1 030 891	3 557	736 632	640 870	95 761	0,71	0,62	26,92
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	503	342	161	104 102	56 432	47 670	206,96	165,01	296,09
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	4,53	14,13	8,81	49,78	x	x	x
grudzień 2014									
razem	1 012 568	1 008 993	3 575	692 492,6	611 837,3	80 655,3	0,68	0,61	22,56
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	485	347	138	94 132,0	57 329,2	36 802,8	194,09	165,21	266,69
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,86	13,59	9,37	45,63	x	x	x
grudzień 2015									
razem	994 263	990 933	3 330	595 970,9	547 209,0	48 761,9	0,60	0,55	14,64
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	458	329	129	69 996,1	48 789,0	21 207,2	152,83	148,29	164,40
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,87	11,74	8,92	43,49	x	x	x
grudzień 2016									
	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne
razem	979 842	976 638	3 204	552 675,7	509 995,1	42 680,7	0,56	0,52	13,32
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	403	314	89	61 454,6	44 943,9	16 510,7	152,49	143,13	185,51
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,04	0,03	2,78	11,12	8,81	38,68	x	x	x

¹⁾ dane z ankiet

Banki zrzeszające									
	mln zł								
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2016.09	2016.12
aktywa									
Kasa i operacje z NBP	1 535,8	1 579,2	2 325,7	1 755,6	1 980,1	1 873,1	1 370,3	2 399,8	2 757,7
Należności od sektora finansowego	1 517,8	1 768,9	1 999,7	1 943,9	1 876,7	1 926,8	2 020,6	2 179,3	1 914,8
Należności od sektora niefinansowego	11 436,5	11 366,0	11 206,7	11 221,5	10 889,7	10 702,6	10 588,2	10 574,7	10 636,8
Należności od instytucji rządowych i samorządowych	1 059,9	1 020,3	990,9	966,3	1 000,4	968,7	990,4	1 124,2	1 636,5
Instrumenty dłużne i kapitałowe	14 445,1	15 093,8	12 588,7	13 173,6	15 182,2	16 272,9	18 081,4	17 787,2	19 397,4
w tym:									
Skarbu Państwa	7 343,5	7 717,9	7 765,7	7 862,8	8 188,5	8 729,9	9 570,5	10 989,0	12 339,3
NBP	3 911,8	4 380,4	1 695,4	2 241,5	3 640,4	4 133,1	4 921,8	3 121,2	3 974,4
Rzeczowe aktywa trwałe	231,9	227,8	222,1	223,7	188,7	183,9	178,8	174,9	179,1
Wartości niematerialne i prawne	76,5	81,7	78,9	77,1	86,2	81,3	79,3	81,8	84,3
Inne	312,1	374,1	360,1	345,7	334,6	332,3	355,1	342,0	888,8
Razem	30 615,5	31 511,7	29 772,7	29 707,3	31 538,5	32 341,6	33 664,0	34 664,0	37 495,3
pasywa									
Operacje z bankiem centralnym	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Zobowiązania wobec sektora finansowego	26 273,0	27 082,3	25 438,1	25 256,0	26 862,9	27 638,1	28 667,4	29 668,9	32 397,8
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 433,2	2 438,3	2 405,4	2 523,7	2 759,7	2 741,1	2 893,0	2 908,6	3 029,3
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorz.	306,8	286,2	259,1	330,2	221,0	232,5	208,9	227,1	232,9
Kapitały	1 199,0	1 279,9	1 234,6	1 211,8	1 307,2	1 347,7	1 454,1	1 465,9	1 430,4
w tym									
kapitał akcyjny / udziałowy	561,9	586,0	586,0	586,0	602,3	614,3	628,6	628,6	647,6
wynik roku bieżącego	-103,6	5,0	3,5	29,1	33,9	10,1	153,4	164,2	89,7
Inne pasywa	403,5	424,9	435,3	385,5	387,7	382,2	440,5	393,5	404,7
Razem	30 615,5	31 511,7	29 772,7	29 707,3	31 538,5	32 341,6	33 664,0	34 664,0	37 495,3

Banki spółdzielcze									
	mln zł								
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2016.09	2016.12
aktywa									
Kasa i operacje z NBP	2 022,4	1 916,5	1 993,4	2 055,2	2 110,5	2 082,8	2 220,7	2 251,3	2 264,1
Należności od sektora finansowego	25 606,6	26 536,0	24 602,1	24 135,9	26 141,7	27 129,5	27 886,9	28 660,8	32 017,4
Należności od sektora niefinansowego	54 548,9	55 313,0	57 386,7	58 250,3	58 043,8	58 911,5	59 971,8	60 776,9	60 077,2
Należności od instytucji rządowych i samorządowych	6 009,0	6 028,9	6 187,3	6 048,8	6 201,6	6 088,1	5 979,4	5 868,4	6 328,5
Instrumenty dłużne i kapitałowe	9 133,2	10 926,5	10 383,1	11 954,8	12 036,2	13 797,4	15 272,4	15 191,2	16 635,6
w tym:									
Skarbu Państwa	2 879,6	2 970,0	3 066,1	3 302,8	3 700,6	3 600,5	3 763,7	3 728,7	4 044,4
NBP	4 013,8	5 615,7	4 654,7	5 197,0	5 123,2	7 255,1	8 271,3	7 903,2	9 663,2
Rzeczowe aktywa trwałe	2 361,2	2 365,1	2 379,9	2 372,2	2 391,1	2 388,9	2 383,4	2 367,4	2 370,8
Wartości niematerialne i prawne	37,1	35,5	34,3	33,2	36,8	34,4	34,5	35,4	38,3
Inne	809,6	1 204,3	1 174,2	1 146,1	971,6	1 104,6	992,5	1 101,6	1 004,5
Razem	100 527,9	104 325,8	104 141,0	105 996,6	107 933,2	111 537,4	114 741,6	116 253,1	120 736,4
pasywa									
Operacje z bankiem centralnym	0,1	0,1	6,1	9,9	2,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 742,0	1 669,4	1 770,3	1 720,2	1 743,2	1 774,8	1 763,9	1 586,4	1 513,3
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	80 032,6	82 272,8	81 956,6	83 186,7	86 688,9	88 204,7	90 345,8	91 402,9	97 127,7
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorz.	6 800,4	7 666,0	7 556,1	8 142,8	7 159,1	8 557,7	9 500,0	9 973,6	9 017,6
Kapitały	10 293,2	10 468,7	10 566,2	10 753,9	10 665,6	10 897,8	10 999,5	11 153,7	11 139,7
w tym									
kapitał akcyjny / udziałowy	671,1	646,5	626,2	620,4	589,5	578,4	572,9	570,0	555,6
wynik roku bieżącego	752,7	207,8	372,3	557,3	462,8	202,4	362,8	522,7	567,7
Inne pasywa	1 659,5	2 248,8	2 285,7	2 183,0	1 674,3	2 102,4	2 132,2	2 136,4	1 938,1
Razem	100 527,9	104 325,8	104 141,0	105 996,6	107 933,2	111 537,4	114 741,6	116 253,1	120 736,4

	Banki zrzeszające								Banki spółdzielcze									
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2016.09	2016.12	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2016.09	2016.12
Przychody odsetkowe	1 127,8	245,4	455,1	674,3	887,2	212,7	422,8	633,5	867,4	4 771,4	1 080,1	2 111,1	3 166,8	4 227,1	1 035,3	2 088,0	3 169,4	4 270,6
Koszty odsetkowe	669,9	127,9	232,4	334,5	441,9	105,8	218,3	337,4	465,8	1 480,4	308,5	572,2	825,6	1 080,7	252,2	505,2	761,4	1 014,4
Wynik odsetkowy	457,9	117,4	222,6	339,8	445,3	106,8	204,6	296,1	401,6	3 291,1	771,6	1 538,9	2 341,3	3 146,4	783,1	1 582,8	2 408,0	3 256,2
w tym:																		
od banków	-519,3	-94,3	-170,3	-241,7	-310,5	-76,1	-156,8	-242,0	-337,6	588,9	112,4	204,3	294,6	389,5	95,6	195,5	302,6	422,1
od osób prywatnych	32,9	8,2	16,0	24,4	33,8	9,0	18,2	27,5	38,4	-226,5	-29,1	-25,8	-6,4	14,6	17,4	41,2	72,7	110,9
Wynik pozaodsetkowy	152,9	38,1	67,5	102,0	142,4	36,4	273,6	313,8	303,1	1 069,3	267,3	539,4	816,7	1 085,7	273,2	549,8	826,3	1 111,2
wynik z prowizji	93,4	20,3	41,0	63,7	87,9	24,2	49,0	74,8	100,0	1 017,2	253,6	505,9	760,1	1 014,7	250,4	507,2	764,5	1 025,5
pozostały wynik pozaodsetkowy	59,6	17,8	26,5	38,3	54,5	12,2	224,7	239,1	203,1	52,1	13,8	33,5	56,5	70,9	22,8	42,6	61,8	85,7
Wynik działalności bankowej	610,8	155,5	290,2	441,8	587,7	143,3	478,2	610,0	704,7	4 360,3	1 038,9	2 078,3	3 157,9	4 232,1	1 056,3	2 132,6	3 234,3	4 367,4
Pozostałe przychody i koszty	19,4	5,3	11,4	16,3	32,5	4,7	10,2	14,0	20,4	69,5	18,7	37,0	56,8	74,6	21,7	53,0	72,8	131,5
Koszty operacyjne	391,7	98,2	194,4	288,7	403,0	98,5	201,1	299,7	397,8	3 071,0	746,2	1 530,7	2 294,4	3 296,1	744,4	1 534,8	2 306,3	3 150,2
w tym: koszty pracy	154,7	38,6	76,8	112,7	151,6	38,1	74,2	108,3	143,4	1 995,5	483,3	981,6	1 477,0	1 990,4	479,1	977,5	1 473,1	1 993,7
Rezerwy	351,7	57,2	101,6	139,0	136,7	28,3	80,1	91,9	189,2	385,6	52,0	112,3	204,0	384,2	74,9	176,9	307,4	570,4
w tym: rezerwy celowe	372,6	49,4	85,8	116,9	147,7	37,4	75,9	88,2	176,0	303,1	29,0	75,6	145,3	311,7	53,9	138,9	247,7	478,7
Wynik finansowy brutto	-113,2	5,4	5,5	30,4	52,8	15,1	204,2	218,8	125,0	973,2	259,4	472,4	716,9	627,0	258,8	473,9	693,5	778,2
Podatek dochodowy	-9,6	0,4	2,0	1,3	18,9	5,1	50,7	54,6	35,4	220,5	51,9	100,1	159,6	164,2	56,3	111,1	170,8	210,5
Wynik finansowy netto	-103,6	5,0	3,5	29,1	33,9	10,1	153,4	164,2	89,7	752,7	207,5	372,3	557,3	462,8	202,4	362,8	522,7	567,7

Załącznik nr 4 Przychody, koszty i wynik odsetkowy

mln zł	Przychody odsetkowe			Koszty odsetkowe			Wynik odsetkowy		
	2015.12	2016.12	różnica	2015.12	2016.12	różnica	2015.12	2016.12	różnica
Banki zrzeszające									
Razem	887,2	867,4	-19,8	441,9	465,8	23,9	445,3	401,6	-43,7
Sektor finansowy	125,8	141,7	15,9	391,8	416,0	24,1	-266,1	-274,3	-8,2
banki centralne instrumenty dłużne	42,5	64,2	21,7	0,0	0,0	0,0	42,5	64,2	21,7
banki centralne - pozostałe	1,5	1,7	0,2	0,0	0,0	0,0	1,5	1,6	0,2
banki	62,6	61,2	-1,4	373,1	398,8	25,7	-310,5	-337,6	-27,1
pozostałe instytucje finansowe	19,2	14,6	-4,6	18,7	17,1	-1,6	0,5	-2,5	-2,9
Sektor niefinansowy	479,0	421,1	-57,9	27,4	28,5	1,1	451,6	392,6	-59,0
przedsiębiorstwa	330,5	264,6	-65,9	5,4	8,1	2,8	325,2	256,5	-68,7
gospodarstwa domowe	146,7	154,4	7,7	20,6	18,7	-2,0	126,1	135,8	9,6
przedsiębiorcy indywidualni	41,9	43,7	1,8	0,4	0,4	-0,1	41,5	43,3	1,9
osoby prywatne	53,5	56,2	2,7	19,8	17,9	-1,9	33,8	38,4	4,6
rolnicy indywidualni	51,3	54,5	3,2	0,4	0,4	0,0	50,9	54,1	3,2
instytucje niekomercyjne	1,8	2,1	0,3	1,4	1,7	0,3	0,3	0,3	0,0
IRIS	282,4	304,6	22,2	22,6	21,3	-1,4	259,8	283,3	23,6
instytucje rządowe - instrumenty dłużne	226,3	251,3	25,0	0,0	0,0	0,0	226,3	251,3	25,0
instytucje rządowe - pozostałe	14,8	9,8	-5,0	17,8	17,7	-0,2	-3,0	-7,8	-4,8
samorządy	41,3	43,5	2,2	3,8	1,9	-1,9	37,4	41,6	4,1
FUS	0,0	0,0	0,0	1,0	1,7	0,7	-1,0	-1,7	-0,7
Banki spółdzielcze									
Razem	4 227,1	4 270,6	43,5	1 080,6	1 014,3	-66,3	3 146,5	3 256,2	109,7
Sektor finansowy	508,0	565,2	57,1	42,4	41,3	-1,1	465,6	523,8	58,3
banki centralne instrumenty dłużne	68,4	87,1	18,7	0,0	0,0	0,0	68,4	87,1	18,7
banki centralne - pozostałe	4,0	6,5	2,5	0,0	0,0	0,0	3,9	6,5	2,5
banki	412,7	443,4	30,6	23,2	21,3	-1,9	389,5	422,1	32,5
pozostałe instytucje finansowe	23,0	28,3	5,3	19,2	20,0	0,8	3,7	8,2	4,5
Sektor niefinansowy	3 377,5	3 380,6	3,1	968,1	896,2	-71,9	2 409,4	2 484,4	75,0
przedsiębiorstwa	1 021,1	997,5	-23,6	68,2	59,0	-9,2	953,0	938,5	-14,4
gospodarstwa domowe	2 324,8	2 351,7	26,9	883,3	821,5	-61,8	1 441,5	1 530,2	88,7
przedsiębiorcy indywidualni	620,1	594,9	-25,2	7,9	6,8	-1,1	612,2	588,1	-24,2
osoby prywatne	880,0	916,6	36,6	865,4	805,7	-59,7	14,6	110,9	96,3
rolnicy indywidualni	824,6	840,2	15,6	10,0	9,0	-1,0	814,7	831,2	16,5
instytucje niekomercyjne	31,6	31,3	-0,3	16,7	15,7	-1,0	14,9	15,7	0,7
IRIS	341,6	324,8	-16,7	70,0	76,8	6,8	271,6	248,0	-23,5
instytucje rządowe - instrumenty dłużne	77,5	83,8	6,3	0,0	0,0	0,0	77,5	83,8	6,3
instytucje rządowe - pozostałe	66,9	56,1	-10,8	2,2	1,6	-0,5	64,7	54,4	-10,3
samorządy	197,2	185,0	-12,2	67,9	75,2	7,4	129,3	109,7	-19,6
FUS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Banki zrzeszające									
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	206.03	2016.06	2016.09	2016.12
Podział wyniku działalności bankowej (%)									
Wynik odsetkowy	75,0	75,5	76,7	76,9	75,8	74,6	42,8	48,6	57,0
w tym:									
od banków	-85,0	-60,6	-58,7	-54,7	-52,8	-53,1	-32,8	-39,7	-47,9
od osób prywatnych	5,4	5,3	5,5	5,5	5,7	6,3	3,8	4,5	5,4
Wynik pozaodsetkowy	25,0	24,5	23,3	23,1	24,2	25,4	57,2	51,4	43,0
wynik z prowizji	15,3	13,0	14,1	14,4	15,0	16,9	10,2	12,3	14,2
pozostały wynik pozaodsetkowy	9,8	11,5	9,1	8,7	9,3	8,5	47,0	39,2	28,8
Wynik działalności bankowej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Saldo rezerw celowych	61,0	31,7	29,6	26,5	25,1	26,1	15,9	14,5	25,0
Saldo pozostałych rezerw	-3,4	5,1	5,4	5,0	-1,9	-6,4	0,9	0,6	1,9
Koszty operacyjne	64,1	63,2	67,0	65,4	68,6	68,8	42,0	49,1	56,5
w tym koszty pracy	25,3	24,8	26,5	25,5	25,8	26,6	15,5	17,8	20,4
Wynik finansowy brutto	-18,5	3,5	1,9	6,9	9,0	10,6	42,7	35,9	17,7
Podatek dochodowy	-1,6	0,3	0,7	0,3	3,2	3,5	10,6	9,0	5,0
Wynik finansowy netto	-17,0	3,2	1,2	6,6	5,8	7,0	32,1	26,9	12,7
Wyniki / średnie aktywa (%)									
Przychody odsetkowe	3,6	3,1	2,9	2,9	2,9	2,6	2,6	2,5	2,6
Koszty odsetkowe	2,1	1,6	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4
Wynik odsetkowy (marża)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2
w tym:									
od banków	-1,6	-1,2	-1,1	-1,1	-1,0	-0,9	-1,0	-1,0	-1,0
od osób prywatnych	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik pozaodsetkowy	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	1,7	1,3	0,9
wynik z prowizji	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
pozostały wynik pozaodsetkowy	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,4	1,0	0,6
Wynik działalności bankowej	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	2,9	2,5	2,1
Saldo rezerw celowych	1,2	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
Saldo pozostałych rezerw	-0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
Koszty operacyjne	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
w tym koszty pracy	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Wynik finansowy brutto (ROA brutto)	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	1,2	0,9	0,4
Podatek dochodowy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1
Wynik finansowy netto (ROA netto)	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,9	0,7	0,3
Efektywność									
ROA brutto (%)	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	1,2	0,9	0,4
ROA netto (%)	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,9	0,7	0,3
ROE brutto (%)	-8,4	1,7	0,9	3,3	4,3	4,7	30,6	21,2	8,9
ROE netto (%)	-7,7	1,5	0,6	3,1	2,7	3,1	23,0	15,9	6,4
C/I (%)	62,2	61,1	64,5	63,0	65,0	66,6	41,2	48,0	54,9
aktywa/zatrudnienie (tys. zł)	15 756,8	16 094,6	15 315,2	15 265,8	16 324,3	17 653,7	18 754,3	19 628,5	21 636,0
wynik finansowy brutto / zatrudnienie (tys. zł)	-58,3	11,0	5,6	20,8	27,3	33,1	227,5	165,2	72,2
wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	-53,3	10,1	3,6	20,0	17,6	22,0	171,0	124,0	51,7
koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	79,6	78,8	79,0	77,2	78,5	83,1	82,7	81,8	82,7

Banki spółdzielcze									
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	206.03	2016.06	2016.09	2016.12
Podział wyniku działalności bankowej (%)									
Wynik odsetkowy	75,5	74,3	74,0	74,1	74,3	74,1	74,2	74,5	74,6
w tym:									
od banków	13,5	10,8	9,8	9,3	9,2	9,1	9,2	9,4	9,7
od osób prywatnych	-5,2	-2,8	-1,2	-0,2	0,3	1,6	1,9	2,2	2,5
Wynik pozaodsetkowy	24,5	25,7	26,0	25,9	25,7	25,9	25,8	25,5	25,4
wynik z prowizji	23,3	24,4	24,3	24,1	24,0	23,7	23,8	23,6	23,5
pozostały wynik pozaodsetkowy	1,2	1,3	1,6	1,8	1,7	2,2	2,0	1,9	2,0
Wynik działalności bankowej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Saldo rezerw celowych	7,0	2,8	3,6	4,6	7,4	5,1	6,5	7,7	11,0
Saldo pozostałych rezerw	1,9	2,2	1,8	1,9	1,7	2,0	1,8	1,8	2,1
Koszty operacyjne	70,4	71,8	73,7	72,7	77,9	70,5	72,0	71,3	72,1
w tym koszty pracy	45,8	46,5	47,2	46,8	47,0	45,4	45,8	45,5	45,7
Wynik finansowy brutto	22,3	25,0	22,7	22,7	14,8	24,5	22,2	21,4	17,8
Podatek dochodowy	5,1	5,0	4,8	5,1	3,9	5,3	5,2	5,3	4,8
Wynik finansowy netto	17,3	20,0	17,9	17,6	10,9	19,2	17,0	16,2	13,0
Wyniki / średnie aktywa (%)									
Przychody odsetkowe	4,9	4,2	4,1	4,1	4,0	3,8	3,7	3,7	3,7
Koszty odsetkowe	1,5	1,2	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9
Wynik odsetkowy (marża)	3,4	3,0	3,0	3,0	3,0	2,8	2,8	2,8	2,8
w tym:									
od banków	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
od osób prywatnych	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik pozaodsetkowy	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
wynik z prowizji	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9
pozostały wynik pozaodsetkowy	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik działalności bankowej	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0	3,8	3,8	3,8	3,8
Saldo rezerw celowych	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4
Saldo pozostałych rezerw	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Koszty operacyjne	3,1	2,9	3,0	2,9	3,1	2,7	2,8	2,7	2,8
w tym koszty pracy	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,7	1,8	1,7	1,7
Wynik finansowy brutto (ROA brutto)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,6	0,9	0,9	0,8	0,7
Podatek dochodowy	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Wynik finansowy netto (ROA netto)	0,8	0,8	0,7	0,7	0,4	0,7	0,7	0,6	0,5
Efektywność									
ROA brutto (%)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,6	0,9	0,9	0,8	0,7
ROA netto (%)	0,8	0,8	0,7	0,7	0,4	0,7	0,7	0,6	0,5
ROE brutto (%)	9,8	10,0	9,0	9,1	5,9	9,6	8,7	8,5	7,1
ROE netto (%)	7,5	8,0	7,1	7,1	4,4	7,5	6,7	6,4	5,2
C/I (%)	69,3	70,6	72,4	71,4	76,5	69,1	70,2	69,7	70,0
aktywa/zatrudnienie (tys. zł)	3 088,9	3 221,1	3 233,3	3 308,8	3 377,5	3 512,8	3 622,1	3 687,6	3 838,8
wynik finansowy brutto / zatrudnienie (tys. zł)	29,9	32,0	29,3	29,8	19,6	32,6	29,9	29,3	24,7
wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	23,1	25,6	23,1	23,2	14,5	25,5	22,9	22,1	18,0
koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	61,3	59,7	61,0	61,5	62,3	60,4	61,7	62,3	63,4

Załącznik nr 6. Należności od sektora niefinansowego w układzie podmiotowym

Data	Ogółem	Sektor niefinansowy	Duże przedsiębiorstwa	MSP	Przedsiębiorcy indywidualni	Osoby prywatne	Rolnicy indywidualni	Instytucje niekomercyjne	Samorządy
Banki zrzeszające									
mln zł									
2014.12	13 277,3	12 228,1	593,7	7 495,1	916,2	1 316,4	1 872,0	34,7	1 049,2
2015.03	13 189,8	12 179,0	564,6	7 496,8	928,3	1 332,6	1 822,2	34,4	1 010,7
2015.06	12 993,2	12 010,0	558,7	7 299,3	930,8	1 375,8	1 815,5	29,9	983,2
2015.09	13 064,2	12 105,3	610,4	7 195,3	986,2	1 468,9	1 813,9	30,5	958,9
2015.12	12 931,3	11 724,0	645,3	6 779,8	984,1	1 475,3	1 796,8	42,8	1 207,3
2016.03	12 740,8	11 564,3	606,8	6 654,4	988,6	1 501,3	1 770,8	42,4	1 176,5
2016.06	12 678,3	11 480,5	571,2	6 571,0	990,1	1 532,3	1 775,3	40,6	1 197,8
2016.09	12 621,8	11 290,2	621,2	6 298,1	982,1	1 570,6	1 775,3	42,9	1 331,6
2016.12	13 215,3	11 355,1	612,3	6 268,6	1 023,8	1 624,0	1 784,2	42,1	1 860,3
struktura podmiotowa (%)									
2014.12	100,0	92,1	4,5	56,5	6,9	9,9	14,1	0,3	7,9
2015.03	100,0	92,3	4,3	56,8	7,0	10,1	13,8	0,3	7,7
2015.06	100,0	92,4	4,3	56,2	7,2	10,6	14,0	0,2	7,6
2015.09	100,0	92,7	4,7	55,1	7,5	11,2	13,9	0,2	7,3
2015.12	100,0	90,7	5,0	52,4	7,6	11,4	13,9	0,3	9,3
2016.03	100,0	90,8	4,8	52,2	7,8	11,8	13,9	0,3	9,2
2016.06	100,0	90,6	4,5	51,8	7,8	12,1	14,0	0,3	9,4
2016.09	100,0	89,5	4,9	49,9	7,8	12,4	14,1	0,3	10,5
2016.12	100,0	85,9	4,6	47,4	7,7	12,3	13,5	0,3	14,1
udział należności zagrożonych (%)									
2014.12	21,7	23,4	8,9	31,1	28,5	7,0	6,4	1,6	2,0
2015.03	21,9	23,5	9,9	31,0	29,0	6,6	6,8	1,6	2,0
2015.06	21,4	23,0	11,1	30,6	27,2	6,7	6,5	1,1	2,0
2015.09	21,6	23,2	10,1	30,5	28,2	9,7	6,9	1,0	2,0
2015.12	22,3	24,4	8,7	33,6	26,8	9,2	7,2	0,7	1,4
2016.03	23,0	25,2	9,3	34,9	27,2	9,2	7,1	0,6	1,4
2016.06	23,1	25,4	10,1	34,8	29,8	9,4	7,4	0,6	1,3
2016.09	20,9	23,2	9,1	31,8	30,2	8,4	7,6	0,6	1,0
2016.12	14,6	16,9	8,7	22,0	25,1	7,7	5,9	0,9	0,6

Załącznik nr 6. Należności od sektora niefinansowego w układzie podmiotowym

Data	Ogółem	Sektor niefinansowy	Duże przedsiębiorstwa	MSP	Przedsiębiorcy indywidualni Banki spółdzielcze	Osoby prywatne	Rolnicy indywidualni	Institucje niekomercyjne	Samorządy
mln zł									
2014.12	61 583,0	55 620,6	294,1	16 847,2	9 242,9	12 180,4	16 544,5	511,5	5 962,4
2015.03	62 365,8	56 377,5	321,3	17 364,4	9 552,5	12 336,4	16 298,6	504,2	5 988,3
2015.06	64 604,8	58 447,6	308,7	17 864,0	9 714,0	12 858,1	17 184,0	518,9	6 157,1
2015.09	65 374,2	59 353,1	311,6	18 180,2	9 781,4	13 316,3	17 233,2	530,5	6 021,1
2015.12	65 408,4	59 234,3	409,7	18 071,8	9 525,0	13 532,0	17 152,1	543,7	6 174,1
2016.03	66 184,9	60 120,2	434,1	18 361,7	9 733,6	13 748,6	17 305,2	537,0	6 064,7
2016.06	67 179,7	61 236,0	422,6	18 517,2	9 826,5	14 305,0	17 623,0	541,6	5 943,7
2016.09	67 963,6	62 130,3	420,2	18 710,4	9 876,8	14 798,5	17 763,9	560,6	5 833,4
2016.12	67 875,8	61 561,6	387,2	18 523,3	9 678,8	15 051,1	17 340,8	580,5	6 314,2
struktura podmiotowa (%)									
2014.12	100,0	90,3	0,5	27,4	15,0	19,8	26,9	0,8	9,7
2015.03	100,0	90,4	0,5	27,8	15,3	19,8	26,1	0,8	9,6
2015.06	100,0	90,5	0,5	27,7	15,0	19,9	26,6	0,8	9,5
2015.09	100,0	90,8	0,5	27,8	15,0	20,4	26,4	0,8	9,2
2015.12	100,0	90,6	0,6	27,6	14,6	20,7	26,2	0,8	9,4
2016.03	100,0	90,8	0,7	27,7	14,7	20,8	26,1	0,8	9,2
2016.06	100,0	91,2	0,6	27,6	14,6	21,3	26,2	0,8	8,8
2016.09	100,0	91,4	0,6	27,5	14,5	21,8	26,1	0,8	8,6
2016.12	100,0	90,7	0,6	27,3	14,3	22,2	25,5	0,9	9,3
udział należności zagrożonych (%)									
2014.12	5,8	6,4	12,0	10,7	9,3	4,7	1,8	1,4	0,0
2015.03	5,9	6,5	12,8	10,9	9,2	4,6	1,8	1,6	0,0
2015.06	5,8	6,4	10,4	10,8	9,3	4,3	1,7	1,5	0,0
2015.09	5,8	6,3	11,0	10,9	9,3	4,1	1,7	1,7	0,0
2015.12	6,1	6,7	7,2	12,0	9,5	4,1	1,7	1,6	0,0
2016.03	5,9	6,5	6,8	11,5	9,4	4,0	1,7	1,6	0,0
2016.06	6,2	6,8	7,2	12,6	9,8	3,9	1,7	1,6	0,0
2016.09	6,7	7,4	7,3	14,2	10,0	3,8	1,8	1,9	0,0
2016.12	6,9	7,6	6,9	14,8	10,5	3,7	2,1	2,4	0,1

Banki zrzeszające									
mln zł									
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2016.09	2016.12
Ogółem	28 203,0	28 923,0	26 853,2	26 162,3	28 033,1	29 112,6	30 045,6	30 800,7	34 321,8
depozyty bieżące	4 640,9	4 695,2	5 916,5	6 241,1	6 192,5	6 835,2	7 003,3	7 231,2	7 168,2
depozyty terminowe	23 562,0	24 227,8	20 936,7	19 921,3	21 840,7	22 277,4	23 042,2	23 569,5	27 153,6
Sektor finansowy	25 596,2	26 335,2	24 335,6	23 451,5	25 235,8	26 314,4	27 129,3	27 853,0	31 254,8
depozyty bieżące	2 956,6	2 988,1	4 226,2	4 365,4	4 231,1	4 925,4	5 046,3	5 230,2	5 115,5
depozyty terminowe	22 639,6	23 347,1	20 109,4	19 086,2	21 004,7	21 389,0	22 082,9	22 622,7	26 139,3
Sektor niefinansowy	2 300,8	2 302,0	2 259,3	2 382,1	2 577,2	2 566,1	2 708,0	2 721,2	2 837,8
depozyty bieżące	1 474,3	1 525,6	1 532,2	1 632,0	1 823,8	1 857,4	1 897,5	1 937,4	1 985,9
depozyty terminowe	826,5	776,4	727,1	750,2	753,4	708,7	810,5	783,8	851,9
w tym:									
przesiębiorstwa	675,2	648,3	620,1	604,8	821,7	841,0	964,2	990,0	1 072,1
depozyty bieżące	239,3	234,9	273,3	297,5	484,9	491,5	520,0	556,0	588,1
depozyty terminowe	435,9	413,3	346,8	307,2	336,8	349,5	444,2	434,0	484,0
gospodarstwa domowe	1 426,3	1 453,2	1 433,6	1 549,7	1 546,7	1 539,2	1 554,0	1 535,3	1 576,1
depozyty bieżące	1 127,6	1 175,3	1 166,7	1 227,9	1 228,9	1 253,9	1 267,6	1 263,7	1 301,4
depozyty terminowe	298,7	277,8	266,9	321,8	317,7	285,2	286,4	271,7	274,7
w tym:									
osoby prywatne	1 225,6	1 256,4	1 244,1	1 338,8	1 322,4	1 332,0	1 331,5	1 307,6	1 327,4
depozyty bieżące	979,4	1 034,1	1 031,8	1 074,9	1 066,7	1 095,8	1 099,6	1 087,7	1 112,4
depozyty term.	246,2	222,4	212,3	263,8	255,7	236,2	231,9	219,9	215,0
Sektor budżetowy	305,9	285,8	258,2	328,7	220,2	232,1	208,3	226,5	229,1
depozyty bieżące	210,0	181,5	158,1	243,8	137,6	52,4	59,5	63,6	66,7
depozyty terminowe	95,9	104,3	100,1	84,9	82,6	179,7	148,8	162,9	162,4

Banki spółdzielcze									
mln zł									
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2016.09	2016.12
Ogółem	86 902,7	89 957,4	89 609,6	91 330,9	93 855,5	96 766,8	99 844,5	101 261,0	106 012,9
depozyty bieżące	41 030,8	42 538,5	42 490,2	43 973,1	46 688,9	47 875,0	50 101,9	50 633,8	56 063,4
depozyty terminowe	45 871,9	47 418,9	47 119,4	47 357,8	47 166,7	48 891,8	49 742,7	50 627,2	49 949,5
Sektor finansowy	469,1	396,0	511,9	429,1	425,1	421,5	420,9	341,5	309,6
depozyty bieżące	31,5	42,0	49,8	25,7	40,1	26,1	33,2	35,7	43,2
depozyty terminowe	437,6	354,0	462,1	403,5	385,0	395,4	387,7	305,8	266,4
Sektor niefinansowy	79 688,6	81 957,4	81 610,2	82 829,3	86 332,3	87 845,5	89 974,9	91 001,3	96 735,2
depozyty bieżące	35 349,1	36 851,2	36 870,9	37 844,2	40 616,9	41 635,0	43 259,0	43 688,1	48 300,2
depozyty terminowe	44 339,5	45 106,3	44 739,4	44 985,1	45 715,4	46 210,5	46 715,9	47 313,2	48 435,0
w tym:									
przesiębiorstwa	6 949,3	6 560,6	6 761,9	6 906,5	7 437,6	6 710,6	6 966,8	7 154,8	7 757,7
depozyty bieżące	3 580,6	3 141,1	3 409,9	3 568,7	4 134,3	3 478,5	3 666,9	3 862,0	4 409,8
depozyty terminowe	3 368,7	3 419,5	3 352,0	3 337,8	3 303,3	3 232,1	3 300,0	3 292,8	3 347,9
gospodarstwa domowe	70 397,9	72 925,6	72 229,7	73 196,7	76 334,8	78 386,7	80 164,5	80 707,6	86 137,3
depozyty bieżące	30 351,1	32 169,8	31 785,4	32 486,0	34 880,9	36 412,5	37 706,4	37 692,4	42 022,8
depozyty terminowe	40 046,8	40 755,8	40 444,3	40 710,8	41 453,8	41 974,2	42 458,2	43 015,2	44 114,6
w tym:									
osoby prywatne	57 784,8	59 871,8	60 013,1	60 714,1	62 451,2	64 298,6	65 900,2	66 867,3	69 442,9
depozyty bieżące	18 512,3	19 886,2	20 328,3	20 758,1	21 804,4	23 088,8	24 226,0	24 601,2	26 134,4
depozyty term.	39 272,6	39 985,6	39 684,8	39 956,0	40 646,8	41 209,8	41 674,2	42 266,1	43 308,5
Sektor budżetowy	4 354,0	3 715,3	3 973,0	4 182,8	4 880,6	4 226,9	4 391,8	4 535,5	5 216,4
depozyty bieżące	8 259,0	9 338,5	8 243,6	8 299,8	9 003,0	9 861,2	9 872,5	9 304,8	11 478,1
depozyty terminowe	6 745,1	7 604,0	7 487,4	8 072,5	7 098,2	8 499,8	9 448,7	9 918,2	8 968,1